

จุดสารความมั่นคงศึกษา

พฤศจิกายน 2557 ฉบับที่ 149

รัฐอิสลามในอิรักและซีเรีย

The Islamic State of Iraq and Syria

จรัญ มะลูลีม

เขียน

สุรชาติ บำรุงสุข

บรรณาธิการ

สนับสนุนการพิมพ์โดย
สถาบันการข่าวกรอง
สำนักข่าวกรองแห่งชาติ

จุลสารความมั่นคงศึกษา ฉบับที่ 149
รัฐอิสลามในอิรักและซีเรีย

พิมพ์ครั้งที่หนึ่ง พฤศจิกายน 2557

จำนวนพิมพ์ 1,000 เล่ม

การพิมพ์ได้รับการสนับสนุนจากสถาบันการข่าวกรอง สำนักข่าวกรองแห่งชาติ

เจ้าของ โครงการความมั่นคงศึกษา

ตู้ ปณ. 2030 ปณฝ. จุฬาลงกรณ์

กรุงเทพฯ 10332

E-mail : newsecproject@yahoo.com

Website : <http://www.newsecurity.in.th>

โทรสาร 0-2218-7308

บรรณาธิการ ศ. ดร. สุรชาติ บำรุงสุข

ผู้ช่วยบรรณาธิการ นางสาว กุลนันทน์ คັນธิก

ประจำกองบรรณาธิการ นาย ศิบัติ นพประเสริฐ

นาย กิตติพศ พุทธิวินิช

ที่ปรึกษา พลเอก วุฒินันท์ สีสายยุทธ

พลเรือเอก อมรเทพ ณ บางช้าง

พลโท ภราดร พัฒนถาบุตร

พิมพ์ที่ บริษัท สแควร์ ปริ้นซ์ 93 จำกัด

59, 59/1, 59/2 ซ.ปทุมณวิถึ 30 ถ.สุขุมวิท 101

แขวงบางจาก เขตพระโขนง กรุงเทพฯ 10260

โทร. 0-2743-8045 แฟกซ์. 0-2332-5058

รัฐอิสลามในอิรักและซีเรีย

สารบัญ

รัฐอิสลามในอิรักและซีเรีย

จรัญ มะลูลีม

- กล่าวนำ	1
- กองกำลังของ ISIL	3
- มุมมองจากโลกมุสลิม	3
- การปรับตัวของรัฐบาลอิรักหลังการเข้ามาของ ISIL	3
- บัซดาดีคือใคร	7
- ทำความรู้จักระบบเคาะลีฟะฮ์ หรือกาหลิป (Caliphate)	8
- ทักษะต่อกลุ่ม IS และ ความขัดแย้งในตะวันออกกลาง	16
- การเผชิญภัยที่ผิดพลาดอีกครั้ง	32

รัฐอิสลามในอิรักและซีเรีย

จรัญ มะลูลีม

สาขาวิชาการระหว่างประเทศ

คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

● กล่าวนำ

การปรากฏตัวของกองกำลังที่เรียกกันมาแต่ต้นว่ากองกำลังรัฐอิสลามแห่งอิรักและซีเรีย (Islamic State of Iraq and Syria) หรือ ISIS หรือกองกำลังรัฐอิสลามแห่งอิรักและลิแวนต์ (The Islamic State of Iraq and the Levant) หรือ ISIL โดยคำว่าลิแวนต์นี้ก็หมายถึงเขตแดนในบริเวณที่ตั้งของซีเรียและดินแดนใกล้เคียง โดยเฉพาะเขตแดนที่อยู่ทางด้านตะวันออกของทะเลเมดิเตอร์เรเนียนนั่นเอง ซีเรียนั้นมีชื่อเรียกในภาษาอาหรับว่า “ซาม” กองกำลังนี้จึงเรียกได้อีกอย่างหนึ่งว่ารัฐอิสลามอัส-ซาม อันเป็นกองกำลังของกลุ่มคนที่ยึดถือสำนักคิดซุนนี (Sunni) ที่ปฏิบัติการอยู่ในอิรักและซีเรียในนาม “รัฐอิสลามแห่งอิรักและซีเรีย” เพื่อจัดตั้งรัฐอิสลามภายใต้เคาะลีฟะฮ์ (ผู้นำที่ปกครองอาณาจักร ซึ่งดูแลทั้งกิจการศาสนาและกิจการของรัฐ) หรือที่ฝรั่งเรียกว่า กาลิฟ (Caliphate) กำลังสร้างปรากฏการณ์ใหม่ในเอเชียตะวันตก (West Asia) หรือตะวันออกกลางอยู่ในเวลานี้

การประกาศตัวขึ้นเป็นเคาะลีฟะฮ์ของอับบอ์บักร์ บัฆดาดี (Abubakr Baghdadi) ในฐานะผู้ปกครองอาณาจักร ซึ่งถ้าประสบความสำเร็จ กองกำลังนี้จะขยายตัวไปสู่ดินแดนอื่นๆ ในภูมิภาคต่อไป รวมทั้งการปรากฏตัวของกองกำลังที่ต่อไปนี้จะขอเรียกว่า ISIL นั้นได้นำไปสู่การอภิปรายอย่างกว้างขวางในโลกมุสลิมว่าในท้ายที่สุดแล้วจะลงเอยอย่างไร

คำถามที่มีอยู่ทั่วไปก็คงหนีไม่พ้นคำถามที่ว่าทำไมการปรากฏตัวของกองกำลัง ISIS หรือ ISIL หรืออัสซามที่เน้นความเป็นรัฐอิสลาม ภายใต้ผู้ปกครองที่เรียกว่าเคาะลีฟะฮ์นี้ จึงปฏิบัติการได้อย่างรวดเร็วและสร้างผล

สะท้อนอย่างมากหลังจากหนึ่งทศวรรษแห่งการจากไปของประธานาธิบดี ซัดดัม ฮุสเซน ผู้ปกครองซุนนี่ที่ปกครองคนส่วนใหญ่ที่เป็นชีอะฮ์มายาวนานกว่า 23 ปี

ปฏิบัติการของ ISIL เริ่มต้นด้วยการเข้ายึดครองดินแดนบางส่วนทางภาคเหนือของซีเรีย ตามมาด้วยเมืองที่อยู่ทางภาคเหนือของอิรัก ได้แก่ ซามาร์รา (5 มิถุนายน) โมซูล (9 มิถุนายน) ติกริต ซึ่งเป็นที่พำนักของซัดดัม ฮุสเซน (11 มิถุนายน) ที่สำคัญคือ ปฏิบัติการของกองกำลัง ISIL นี้มีได้ทำงานร่วมกับขบวนการอัล-กออิดะฮ์ (Al-Qaeda) ที่มีปฏิบัติการอย่างต่อเนื่องในภูมิภาคตะวันออกกลาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในอิรักและซีเรียแต่อย่างใด และดูเหมือนว่าในเวลานี้กองกำลัง ISIL ที่เคยผูกพันกับขบวนการอัล-กออิดะฮ์มาก่อน จะไม่เป็นที่พอใจของขบวนการอัล-กออิดะฮ์เป็นอย่างมาก อันเนื่องมาจากความแตกต่างในเป้าหมายของการขับเคลื่อนสู่การตั้งรัฐของแต่ละฝ่าย การประกาศตั้งรัฐอิสลามครั้งนี้ยังไม่มีประเทศใดหรือกลุ่มใดให้การยอมรับ ทั้งนี้ดินแดนลิแวนท์ที่เป็นความปรารถนาของ ISIL นี้ยังหมายรวมถึงเลบานอน อิสราเอล ปาเลสไตน์ จอร์แดน ซาอุดีอาระเบีย และภาคใต้ของตุรกีอีกด้วย อย่างไรก็ตามความสนใจของ ISIL จะเริ่มต้นที่อิรักและซีเรียเป็นด้านหลัก

ในความเห็นของนักวิชาการอย่าง Ruslan Maskadov ISIL เป็นผลมาจากการที่สหรัฐฯ และพันธมิตรทำสงครามในอิรักเมื่อปี ค.ศ. 2003 ซึ่งในเวลาต่อมาได้จุดประกายความรุนแรงไปทั่วภูมิภาค นำไปสู่การก่อกำเริบของขบวนการต่างๆ จำนวนหนึ่ง หนึ่งในนั้นคือกลุ่มติดอาวุธ ญะมาอัต อัต-เตาฮีด อัล-ญิฮาด หรือองค์การเอกภาพแห่งศรัทธาและการดิ้นรนต่อสู้ การดิ้นรนต่อสู้ในภาษาอาหรับเรียกว่า ญิฮาด ญิฮาดในความหมายแท้จริงจึงไม่ใช่สงครามศักดิ์สิทธิ์ เพราะสงครามเป็นความชั่วร้ายที่ยอมให้กระทำได้ (Necessary evil) เมื่อการต่อสู้ด้วยสันติวิธีไม่ได้ผลองค์การดังกล่าวนำโดยมุฮัมมัด อัส-ซอว์กีวี่ของอิรัก ที่ต่อมาประกาศความจงรักภักดีต่อขบวนการอัล-กออิดะฮ์ และถูกสหรัฐลอบสังหารในเวลาต่อมา

ปี ค.ศ. 2006 ได้ปรากฏชื่อกองกำลังกลุ่มรัฐอิสลามแห่งอิรักและ

ซีเรีย (ISIS) ขึ้นมาภายใต้อับดู อับดุลลอฮ์ อัล-รอซิด อัล-บัฆดาดี เป้าหมายสำคัญของกองกำลังนี้อยู่ที่การปลดปล่อยชาวซุนนีที่ได้รับการกดขี่ มีอับยูบ อัลมัสรี (Ayyub al-Masri) แห่งอียิปต์เข้าร่วม กระนั้นแกนนำทั้งสองก็ต้องจบชีวิตลงโดยปฏิบัติการทางทหารของสหรัฐฯ และอิรัก (ค.ศ. 2010) เช่นกัน ทำให้อับบู้บกร์ อัล-บัฆดาดี (Abubakr al-Baghdadi) ขึ้นมาเป็นผู้นำในปัจจุบัน อาจกล่าวได้ว่า ISIS หรือ ISIL มีฐานรากมาจากกองกำลังติดอาวุธ แต่ปฏิบัติการในอิรักและซีเรียเพิ่งเป็นที่รับรู้ของสาธารณชน

● กองกำลังของ ISIL

จากรายงานของ **The Economist** พบว่า ISIL มีกองกำลัง 6,000 คนในอิรัก 3,000–5,000 คนในซีเรีย มีกองกำลังต่างชาติหรือสมัครบุญฮิตินานาชาติอีกกว่า 3,000 คน โดย 1,000 คนมาจากเซเชเนี่ย และอีกราว 500 คนมาจากฝรั่งเศสและอังกฤษ มีกองกำลังที่เป็นทหารบ้านอีก 15,000 คน

● มุมมองจากโลกมุสลิม

สำหรับอิหร่าน ISIL คือกลุ่มก่อการร้ายที่ใช้ความโหดเหี้ยมสังหารผู้คนเพื่อขึ้นมาสู่อำนาจ ในขณะที่คนอีกจำนวนมากเชื่อว่า ISIL มีลักษณะเป็นกองทหารมากกว่าจะเป็นกลุ่มก่อการร้าย มีจุดหมายชัดเจนคือการทำให้อิรักและซีเรียเป็นรัฐอิสลามตามแนวซุนนี เป็นองค์การช่วยเหลือประชาชนและการกุศล มีทักษะสูงในการต่อสู้แบบจรรยาวัธแต่ไม่น่าจะมีความเข้มแข็งพอจนถึงขั้นเข้าครองอิรักและซีเรียได้

● การปรับตัวของรัฐบาลอิรักหลังการเข้ามาของ ISIL

นุรี อัล-มาลิกี (Nuri al-Maliki) นายกรัฐมนตรีของอิรัก ซึ่งถูกวิพากษ์มาตลอดว่าไม่ให้ความเท่าเทียมกับกลุ่มชนที่มีสำนักคิดต่างกัน เริ่มรู้สึกตัวและหวาดหวั่นถึงการเข้ามาของกลุ่มที่เรียกว่าญิฮาด (ผู้ต่อสู้ดิ้นรน) หรือที่ตะวันตกเรียกว่า Jihadist ของ ISIL โดยเสนอการอภัยโทษให้กับประชาชนที่ต่อต้านรัฐทั้งนี้ก็เพื่อหยุดยั้งประชาชนไม่ให้เข้าไปเกี่ยวพันกับ ISIL ซึ่งมีทักษะในการรบสูง และประกาศจัดตั้งรัฐอิสลามในอิรัก เขาประกาศการให้อภัยนี้ในสภาในช่วงต้นเดือนกรกฎาคมที่ผ่านมา หลังจากเขาถูกวิจารณ์

ว่าเป็นผู้สร้างความเหลื่อมล้ำอย่างชัดเจนในการปกครองหลังสมัยประธานาธิบดีซัดดัม ฮุสเซน

ปฏิบัติการสายฟ้าแลบของ ISIL ทำให้สหรัฐฯ ต้องเตือนรัฐบาลอิรักว่า “เวลาไม่ได้อยู่ข้างอิรัก” อีกต่อไปแล้ว โดยโฆษกกระทรวงการต่างประเทศ Maria Harf เรียกร้องให้อิรักเร่งแก้ไขปัญหาวอย่างรวดเร็วที่สุด

ตัวแทนพิเศษของสหประชาชาติ Nickolay Mladinov กล่าวว่า นักการเมืองอิรักควรจะยอมรับได้แล้วว่าเหตุการณ์ในอิรักไม่ได้เหมือนเดิมอีกต่อไปแล้ว

การมาถึงของ ISIL ไม่ว่าจะถูกมองไปในแง่ใด แต่อย่างน้อยกองกำลังนี้ก็บีบให้มีการตกลงกันอย่างเป็นทางการในอิรักว่า จากนั้นไปเพื่อความสมานฉันท์ของคนในประเทศ สมควรให้สำนักคิดที่ต่างกันได้มีตำแหน่งสำคัญในรัฐบาลตั้งนี้ นายกรัฐมนตรีจะเป็นชีอะฮ์อาหรับ (Shi'ah Arab) เนื่องจากเป็นคนกลุ่มใหญ่ในประเทศ (อิรักมีชีอะฮ์อยู่ร้อยละ 60 ที่เหลือส่วนใหญ่จะเป็นซุนนีและชาวคริสต์อีกจำนวนหนึ่ง) ประธานรัฐสภาจะเป็นชาวซุนนีและประธานาธิบดีจะเป็นชาวคูร์ด (Kurd) ทั้งนี้ชาวคูร์ดหรือเคิร์ดส่วนใหญ่จะเป็นซุนนี

หลังจากการเปลี่ยนผ่านมาระยะหนึ่ง ในที่สุดการเรียกขานชื่อของขบวนการซุนนีที่ลุกขึ้นมาสถาปนารัฐอิสลามในอิรักก็ขอเรียกชื่อขบวนการของตนเองใหม่ว่ารัฐอิสลาม (Islamic State) หรือ IS เท่านั้น ก่อนหน้านั้นขบวนการนี้รู้จักกันในชื่อรัฐอิสลามแห่งอิรักและซีเรีย (Islamic State of Iraq and Syria) หรือ ISIS และรัฐอิสลามแห่งอิรักและเลวองก์ (Islamic State of Iraq and Levant) หรืออ่านกันในภูมิภาคอาหรับว่า ลีแวนต์ อันหมายถึงดินแดนที่อยู่ทางตะวันออกของทะเลเมดิเตอร์เรเนียน ซึ่งได้แก่ เลบานอน อิสราเอล และตุรกี

ขบวนการ IS หรือขบวนการก่อตั้งรัฐอิสลาม (Islamic State) เปิดตัวแรงด้วยการเปิดหน้าทำทลายขบวนการอัล-กออิดะฮ์ที่พวกเขาแยกตัวออกมา และเปิดตัวอัล-บัฆดาดี ในฐานะผู้นำขบวนการต่อสู้ตามแนวทางญิฮาด

(Jihadist) ระดับโลก

หลังจากถูกวิพากษ์ว่าไม่กระจายความยุติธรรมให้ครอบคลุมแก่ทุกกลุ่มชนของทุกสำนักคิด ในที่สุดนุรี อัลมาลิกี นายกรัฐมนตรีของอิรักก็ได้ส่งกองกำลังของรัฐบาลออกมาต่อกรกับ IS ที่เมืองติกริต (Tikrit) บ้านเกิดของซัดดัม ฮุสเซน ที่ถูก IS เข้ายึดครองจนทำให้มีผู้เสียชีวิตจากการปะทะครั้งนี้ราว 1,000 คน นำไปสู่การไร้ที่อยู่ของคนอีกจำนวนนับพัน

ต้นเดือนกรกฎาคม IS ประกาศจัดตั้งรัฐเคาะลีฟะฮ์ (Caliphate) หรือที่คนทั่วไปรู้จักกันในชื่อกาหลิบ อันเป็นรูปแบบการปกครองที่เกิดขึ้นหลังการจากไปของศาสดามุฮัมมัด ศาสดาท่านสุดท้ายของอิสลาม ซึ่งมีเคาะลีฟะฮ์ที่ทรงธรรมสืบทอดสี่ท่าน โดยผู้สืบทอดท่านที่สี่คือ ท่านอะลี อิบนิ อบีฏอลิบ ลูกพี่ลูกน้องและบุตรเขยของท่านศาสดาที่ได้รับการสถาปนาให้เป็นอิมามท่านแรกของสำนักคิดชีอะฮ์

ความแตกต่างระหว่างสำนักคิดชีอะฮ์และซุนนีอยู่ที่ฝ่ายหนึ่ง คือซุนนีเชื่อว่าผู้สืบทอดศาสดามุฮัมมัด (ขอความสันติจงมีแด่ท่าน) ในตำแหน่งเคาะลีฟะฮ์หรือกาหลิบจะมาจาก การแต่งตั้งหรือเลือกตั้งหรือจากเผ่าพันธุ์ของท่านศาสดาก็ได้ ในขณะที่ฝ่ายชีอะฮ์เชื่อว่าผู้สืบทอดท่านศาสดาต้องมาจากครอบครัวของท่านศาสดาเท่านั้น ในซีเรียซึ่งประชาชนส่วนใหญ่เป็นซุนนีนั้นพบว่าบาชาร์อัล-อะสัดและตระกูลอัล-อะสัด เป็นชีอะฮ์และครองอำนาจยาวนาน ในเวลาเดียวกันในสมัยซัดดัม ฮุสเซน ประชาชนอิรักส่วนใหญ่เป็นชีอะฮ์ แต่ผู้ปกครองกลับเป็นซุนนี

ขบวนการ IS คือผลพวงของขบวนการซุนนี ซึ่งลุกมาต่อต้านการเข้ามารุกรานของสหรัฐฯ และการครองอำนาจของผู้นำชีอะฮ์ทั้งในซีเรียและอิรักในปัจจุบัน ซึ่งทำให้ชาวซุนนีสูญเสียอำนาจ อย่างไรก็ตามวิธีการของขบวนการ IS ที่ใช้ความรุนแรงเข้ามาสู่อำนาจได้รับการประณามอย่างรุนแรงจากฝ่ายชีอะฮ์และโลกมุสลิมบางส่วน

IS ประกาศการจัดตั้งรัฐบาลเคาะลีฟะฮ์ อันเป็นรัฐบาลที่ผู้ปกครองจะเป็นผู้ดูแลกิจการศาสนาและการปกครองไปพร้อมๆ กัน รัฐเคาะลีฟะฮ์

หรือรัฐกาหลิปสุดท้ายที่มีให้เห็นคือการปกครองของสุลฏอนหรือสุลต่าน อับ-ดุลฮามิดของตุรกีก่อนสงครามโลกครั้งที่ 1

ในอดีตระบบเคาะลีฟะฮ์รุ่งเรืองหลังการจากไปของท่านศาสดา โดยผู้สืบทอดทั้งสี่ท่าน (อะบูบักร อุมัร อุซมานและอะลี) นั้นเรียกกันว่าเคาะลีฟะฮ์ผู้ทรงธรรม (The Right Guided Caliph ปี 661-750 ในสมัยอุมัยยะฮ์ (Ummayah)) และปี 750-1517 ในสมัยอับบาซียะฮ์ (Abbasiyah) ต่อมาระบบนี้ถูกแทนที่โดยการสืบทอดและการเกิดขึ้นของราชวงศ์ต่างๆ ทั่วโลกมุสลิม แต่การปกครองระบอบเคาะลีฟะฮ์ก็เป็นความใฝ่ฝันของชาวมุสลิมมาตลอด แม้แต่ในหมู่ชาวมุสลิมของอินเดียที่ก่อตั้งขบวนการเรียกร้องการจัดตั้งรัฐเคาะลีฟะฮ์ขึ้นมาในโลกมุสลิม แม้ว่าจะไม่ได้รับความสำเร็จก็ตาม

ในบันทึกของผู้ก่อตั้งรัฐอิสลาม (IS) อะบูบักร์ อัล-บัฆดาดี หรืออะบูบักร์แห่งกรุงแบกแดด ได้ประกาศให้ตัวเองเป็น “ผู้นำของโลกมุสลิมทุกแห่งหน” โดยใช้ชื่อว่าเคาะลีฟะฮ์อิบรอฮีม (Caliph Ibrahim) อันเป็นชื่อจริงของเขา การปกครองนี้จะเน้นความเป็นชุมชนนี้เป็นด้านหลัก ซึ่งแน่นอนย่อมได้รับการต่อต้านจากผู้ถือสำนักคิดชีอะฮ์

ปัจจุบันสำนักคิดชีอะฮ์จะมีผู้ยึดถืออยู่ในสาธารณรัฐอิสลามแห่งอิหร่านมากกว่าร้อยละ 85 อิรักร้อยละ 60 และชาวชีอะฮ์ยังเป็นชนกลุ่มน้อยในโลกมุสลิมอีกจำนวนมาก อาจกล่าวได้ว่าโดยหลักการกว้างๆ ชุมนีเชื่อในการเลือกตั้ง (Election) ฝ่ายชีอะฮ์เชื่อในการสืบเชื้อสาย (Designation) แต่ทั้งสองสำนักคิดนี้ท่านศาสดาไม่เคยรู้จัก เพราะเกิดขึ้นหลังการจากไปของท่านและส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากแรงผลักดันทางการเมือง

ดังได้กล่าวมาแล้วสำหรับชาวชุนีนั้น ผู้สืบทอดท่านศาสดาจะมาจากการเลือกตั้งหรือแต่งตั้งหรือมาจากเผ่าพันธุ์ของท่านศาสดา (กูรียะฮ์) ก็ได้ ในขณะที่ฝ่ายชีอะฮ์เชื่อว่าผู้สืบทอดศาสดามุฮัมมัด (ขอความสันติจงมีแต่ท่าน) ต้องมาจากครอบครัวของท่านศาสดาเท่านั้น โดยมีท่านอะลีเป็นอิมามท่านแรกและมีการสืบทอดไปจนถึงอิมามท่านที่ 12 โดยอิมามท่านที่ 12 (อิมามมะฮ์ดี) ได้หายตัวไปและจะกลับมาทำให้โลกสะอาดบริสุทธิ์ (to

set the world right) อีกครั้ง ปัจจุบันมีชาวซุนนีอยู่ร้อยละ 80-85 ชาวชีอะฮ์ร้อยละ 15-20

เราไม่เรียกความแตกต่างของซุนนี-ชีอะฮ์ว่านิกาย (sect) แต่เรียกว่าสำนักคิด (School of thought) มากกว่า เนื่องจากหลักการสำคัญๆ มิได้แตกต่างกัน เช่น เชื่อว่าพระองค์อัลลอฮ์เป็นพระเจ้าและมุฮัมมัดเป็นศาสดาของพระองค์ เชื่อว่าโลกต้องพบจุดจบและมีโลกหน้า (Hereafter) เชื่อในวันพิพากษา (Day of Judgement) เป็นต้น แต่มีข้อปลีกย่อยที่แตกต่างกัน เช่น สำหรับชาวซุนนี การละศีลอดในเดือนเราะมะฎอน จะมีขึ้นทันทีหลังดวงอาทิตย์ตก (Sunset) ในขณะที่ชาวชีอะฮ์จะละศีลอดเมื่อมองไม่เห็นไบไม้แล้วหรือเมื่อความมืดมาเยือน ชาวซุนนีละหมาด 5 เวลา ชาวชีอะฮ์เอาเวลาละหมาดมารวมกัน โดยจะละหมาดเพียงสามครั้งสามเวลา ในวันศุกร์ชายมุสลิมต้องไปสุเหร่าเพื่อละหมาดร่วมกัน ในขณะที่ฝ่ายชีอะฮ์จะไปหรือไม่ไปก็ได้ เป็นต้น

ดังได้กล่าวมาแล้วเช่นกันว่า ความแตกต่างของซุนนี-ชีอะฮ์ในอิรักเป็นเรื่องของการเมืองมากกว่าสำนักคิดทางศาสนา นั่นคือ อิรัก ซึ่งมีชาวชีอะฮ์เป็นชนกลุ่มใหญ่เคยถูกขัดตัม ฮุสเซน ซึ่งเป็นซุนนี ขึ้นมาปกครองยาวนานถึง 23 ปี ปัจจุบันนุรี อัล-มาลิกี่ที่ขึ้นมาเป็นผู้นำอิรักเป็นชีอะฮ์ และในขณะที่ชาวชีอะฮ์ส่วนใหญ่ได้ขึ้นมาปกครองประเทศนั้น ชาวซุนนีกลับสูญเสียอำนาจที่เคยมีอย่างมากในสมัยของขัดตัมไป

การประกาศตัวของ IS แสดงถึงความมั่นใจของ IS ที่จะแยกตัวออกมาจากกลุ่มอัล-กออิดะฮ์ การก่อตั้งรัฐอิสลามของ IS ถือเป็นขบวนการญิฮาดระหว่างประเทศที่มีความสำคัญหลังเหตุการณ์ 9/11 กล่าวกันว่า IS เป็นขบวนการญิฮาดนานาชาติที่ร้ายที่สุด

● **บัฆดาดีคือใคร**

อะบูบักร์ บัฆดาดี หรือในชื่อจริงว่าอิบรอฮีม เกิดที่เมืองชะมร์เราะฮ์ (Samarra) ของอิรักในปี ค.ศ. 1971 มีประวัติการต่อสู้อย่างโชกโชน โดยเฉพาะการต่อสู้กับกองกำลังผู้รุกรานอเมริกันในปี ค.ศ. 2003 ก่อนที่จะมา

แตกหักกับอัยมาน อัศ-สวาฮีรี ผู้นำอัล-กออิดะฮ์คนปัจจุบัน

บัพดาตีมีลักษณะที่น่าดึงดูดใจ โดยเฉพาะยุทธศาสตร์การต่อสู้ที่ทรหดของเขาในทุกสถานการณ์ ดังนั้นบุคลิกของเขาบวกกับการตั้งรัฐอิสลามในอุดมการณ์ของคนจำนวนมาก ทำให้เขาได้รับการตอบรับจากนักต่อสู้มุสลิมทั่วโลก โดยเฉพาะที่มาจากหลากหลายประเทศ รวมไปถึงชาวมุสลิมจากอังกฤษและฝรั่งเศส

IS ยังมีความสามารถในการประชาสัมพันธ์ผลงานของตัวเองลงในนิตยสารต่างๆ และวิดีโอ โดยผ่านภาษาอังกฤษและภาษาอื่นๆ ของยุโรป

ในซีเรีย IS ประสบความสำเร็จในการควบคุมดินแดนที่ตีร เอซซอร์ (Deir Ezzor) ใกล้กับชายแดนอิรัก ดินแดนรอกา (Raqa) ทางเหนือและดินแดนบางส่วนที่อยู่ติดกับจังหวัดอเล็ปโปและอีกหลายดินแดนในอิรัก

อัมร์ คูซาอีย์ (Amr Khuzaie) ที่ปรึกษาของนายกรัฐมนตรีมาลิกีกล่าวว่า วิกฤตในอิรักนั้นอันตรายมากกว่าความขัดแย้งซุนนี-ชีอะฮ์ (ค.ศ. 2000-2007) ที่ผ่านมา สงครามครั้งนี้ไม่ใช่สงครามสำนักคิด แต่เป็นสงครามที่มีการจัดตั้งเป็นอย่างดี และเป็นสงครามที่ฝ่ายต่อต้านรัฐบาลมีความสามารถเป็นอย่างมาก

๑) ทำความรู้จักระบบเคาะลีฟะฮ์หรือกาหลิบ (Caliphate)

สถาบันเคาะลีฟะฮ์หรือกาหลิบ ได้ถูกสถาปนาขึ้นหลังการสิ้นชีวิตของศาสดามุฮัมมัด เคาะลีฟะฮ์ (Khalifah) ตามตัวอักษรหมายถึง “ผู้แทน” (ของท่านศาสดา) กลายเป็นตัวตนแห่งอำนาจหน้าที่ที่เป็นศูนย์กลางของชาวมุสลิม และภายใต้เคาะลีฟะฮ์ ตำแหน่งต่างๆ ของอุมมะฮ์ (ประชาชาติอิสลาม) ในสังคมจะเด่นชัด พารินเดอร์บันทึกไว้ว่า “หลังจากศาสดามุฮัมมัดแล้ว การแผ่ขยายของอิสลามได้ผ่านโลกเก่าแก่ส่วนใหญ่ จนนำไปสู่การขยายตัวของอุมมะฮ์ จากชาวอาหรับไปยังชาวมุสลิมทั้งหมด และสิ่งนี้ได้ก่อให้เกิดความรู้สึกของชุมชนที่เข้มแข็ง ซึ่งกลายเป็นลักษณะของอิสลามไป¹

¹ Gwoffrey Parinder, A Dictionary of Non-Christian Religions. (London : Hulton, 1971), p. 292.

เป็นเรื่องถูกต้องที่โลกมุสลิมมิได้มีเอกภาพในทางการเมืองมาเป็นเวลานาน ระบบเคาะลีฟะฮ์ได้เสื่อมถอยลงไปสู่การผูกขาดของราชวงศ์ ใน ค.ศ. 756 น้อยกว่าครึ่งศตวรรษหลังจากการสร้างรัฐอิสลาม ซึ่งค่อนข้างจะเป็นช่วงเวลาสั้นๆ ในประวัติศาสตร์ของชาติต่างๆ นั้น การก้าวข้ามเขตแดนแรกในอำนาจหน้าที่ของเคาะลีฟะฮ์ได้ถูกแสดงให้เห็นเมื่อเจ้าชายคนหนึ่งของราชวงศ์อุมัยยะฮ์ (Umayyad) อับดุลเราะห์มาน (Abdurrahman) กลายเป็นผู้ปกครองแห่งอันดาลูเซีย (Andalusia) หรือประเทศสเปนในปัจจุบัน (สเปนตกอยู่ภายใต้การปกครองของราชวงศ์อิสลามยาวนานถึง 800 ปี)

ในศตวรรษที่ 10 ราชวงศ์ที่แยกกันสามราชวงศ์ได้เข้าครอบครองดินแดนต่างๆ อย่างทั่วถึงตามแบบแผนของเคาะลีฟะฮ์ ซึ่งได้แก่ ราชวงศ์อับบาสิยะฮ์ (Abbasid) แห่งนครแบกแดดหรือบัสตาด ราชวงศ์ฟาฏิมียะฮ์ (Fatimid) แห่งอียิปต์และอุมัยยะฮ์ (Umayyad) แห่งสเปน นักเดินทางผู้มีชื่อเสียงชาวมุสลิมคืออิบน์บะฏูฏะฮ์ (Ibn Batutah) แห่งโมร็อกโก แสดงให้เห็นความเชื่อมโยงระหว่างเมืองและดินแดนต่างๆ ของอิสลาม โดยเขาได้เดินทางผ่านราชอาณาจักรมุสลิมถึง 22 ราชอาณาจักร²

ในระหว่างการเดินทาง เขาเห็นว่าไม่มีทางใดที่จะกีดเซาะความผูกพันหรือความเคารพต่อเอกลักษณ์ของเอกภาพอิสลามคือเคาะลีฟะฮ์ได้ ผู้ปกครองมุสลิมอิสระและสุลฏอน (Sultan) หรือสุลต่าน ได้ยอมรับระบอบเคาะลีฟะฮ์เพื่อที่จะขึ้นสู่บัลลังก์ตามกฎหมาย ในขณะที่นักวิชาการมุสลิมผู้มีชื่อเสียงคือเมอลานา เมาดูดีย์ ได้เขียนไว้ว่า ความแตกต่างบนพื้นฐานของชาติ เผ่า และความขัดแย้งทางเผ่าพันธุ์ มิได้เกิดขึ้นในเวลานี้และในเวลาต่อๆ ไปอีกแล้ว โดยความคิดที่ว่ามุสลิมของโลกประกอบขึ้นเป็นอุมมะฮ์หนึ่งยังคงอยู่เหมือนเดิมโดยไม่เปลี่ยนแปลง มุสลิมจากส่วนใดๆ ของโลกสามารถไปยังดินแดนมุสลิมใดก็ได้โดยไม่มีข้อจำกัด เคลื่อนไหวอย่างเสรีในประเทศนั้น อยู่นานแค่ไหนก็ได้ตามแต่ปรารถนา เข้าไปเกี่ยวข้องในทางการค้า แต่งงานโดยไม่มี ความ

---

² ดูรายละเอียดเรื่องนี้ใน Albert Hourani, *A History of The Arab Peoples*. (New York : Warner Book and Harvard University Press, 1991), p. 129.

ยากลำบากหรือมีตำแหน่งสูงในศาล ประวัติศาสตร์อิสลามยังเต็มเปี่ยมไปด้วย
ข้อเท็จจริง ซึ่งชาวมุสลิมได้ออกจากแผ่นดินของเขาและอยู่ในประเทศมุสลิม
อีกประเทศหนึ่งมาเป็นศตวรรษ

เขาอาจศึกษาเล่าเรียนในประเทศหนึ่ง เข้าไปเกี่ยวข้องกับธุรกิจใน
อีกประเทศหนึ่ง กลายเป็นรัฐมนตรีหรือผู้บัญชาการในประเทศที่สาม และ
เขาอาจไปยังประเทศอื่นๆ ตั้งรกรากและแต่งงานที่นั่น³ ดังนั้นในอดีตที่ผ่านมา
ความคิดในเรื่องอุมมะฮ์จึงมิได้นำไปสู่การถูกควบคุม การทะเลาะเบาะแว้ง
หรือความรุนแรงในหมู่ผู้ศรัทธาแต่อย่างใด

ในประเทศมุสลิมเองก็มีการใช้คำว่าอุมมะฮ์อย่างหลวมๆ เพื่อหมายถึง
ชาติ เพื่ออ้างถึงโลกมุสลิม แต่ไม่ได้หมายถึงชาติในความหมายทางโลก
ซึ่งในสมัยปัจจุบัน คำว่าชาติถูกใช้เพื่อจะหมายถึงจำนวนประชาชน ซึ่งส่วน
ใหญ่มีที่มาจากภาษา ประวัติศาสตร์ ฯลฯ คล้ายคลึงกัน ซึ่งโดยปกติอาศัยอยู่ใน
ในพื้นที่ที่มีนิยามกำหนดไว้ และก่อรูปสังคมภายใต้รัฐบาลหนึ่ง⁴

ไม่ว่าชาวมุสลิมจะมาจากที่ใด ใช้ภาษาใด หรือมีชาติพันธุ์ใด ศาสนา
อิสลามก็จะทำให้ชาวมุสลิมมีความสัมพันธ์เป็นพิเศษต่อกัน ความรู้สึกในความ
เป็นพี่น้องกันที่มีมาตลอดนี้ ได้มอบพื้นฐานแห่งเอกภาพไว้ให้อย่างน้อยก็ใน
เรื่องพื้นฐานของอารมณ์ร่วม เราอาจกล่าวได้อย่างถูกต้องว่าสิ่งนี้มาจากสติ
สำนึกแห่งที่มาของชุมชนหรืออุมมะฮ์

อย่างไรก็ตาม ความผูกพันในระดับอารมณ์ร่วมนี้ก็ยากที่จะนำไปสู่พื้น-
ฐานที่ดำรงอยู่สำหรับเอกภาพทางการเมืองของชุมชนมุสลิมทั้งหมด เอกภาพ
ทางการเมืองของชุมชนมุสลิมต่างก็เต็มไปด้วยอุปสรรค อันเนื่องมาจากแนว
โน้มที่คับแคบหรือภูมิภาคนิยม บางครั้งก็ถูกเพิ่มเติมด้วยเรื่องของชาติพันธุ์
หรือข้อเรียกร้องอื่นๆ แม้ว่าความแตกต่างในโลกมุสลิมได้ปรากฏมาตั้งแต่ใน

---

³ Abul A'la Maududi, **Unity of Muslim World**. Khurshid Ahmad (ed.)
(Lahore : Islamic Publications, 1967), pp. 14-15.

⁴ ดูเพิ่มเติมใน **The Oxford English Dictionary**. vol. 7 (Oxford : Oxford
University Press, 1973), p. 30.

ครั้งที่ศาสดามุฮัมมัดได้จากไปแล้วก็ตาม แต่เมื่อหลักการแห่งเอกภาพของการมีระบบเคาะลีฟะฮ์หรือกาหลิบ ซึ่งเป็นผู้ปกครองหนึ่งเดียวที่ครอบครองดินแดนมุสลิมทั้งหมดมาถึงที่รักษาเอกภาพของชาวมุสลิมเอาไว้ได้เป็นเวลานาน ทั้งๆ ที่มีการแบ่งแยกอยู่ในภาคปฏิบัติของโลกมุสลิม หรือยังมีเรื่องของอารมณ์ร่วมที่ผสานกลมกลืนของเอกภาพทางการเมืองที่คลุมเครืออยู่ก็ตาม แต่ความรู้สึกที่ร่วมกันในความใกล้ชิดและความเป็นหนึ่งเดี่ยวนั้นจะพบได้ในหมู่มุสลิมที่มาจากคำสอนของอัล-กุรอาน และได้รับการเพิ่มเติมโดยแนวทางของศาสดามุฮัมมัด ที่เน้นย้ำถึงเอกภาพของความคล้ายคลึงกันและการพึ่งพาซึ่งกันและกันในสมาชิกของชุมชนมุสลิม ดังตัวอย่างของอัล-กุรอานที่กล่าวว่า “ผู้ศรัทธามีชื่ออื่นใดนอกจากเป็นพี่น้องกัน”⁵ และ “จงยึดถือสายเชือกของอัลลอฮ์โดยพร้อมเพรียงกัน และจงอย่าแตกแยกกันในหมู่พวกเจ้า”⁶ ความเชื่อร่วมกันเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เข้มแข็งสำหรับการบรรลุข้อตกลงและความเป็นปึกแผ่นระหว่างประชาชนที่นับถือศาสนาอิสลาม

การประกาศการเป็นผู้นำตามแนวทางเคาะลีฟะฮ์หรือกาหลิบของผู้นำในการตั้งรัฐอิสลามอย่างอะบูบักร์ อัล-บัซดาดีในเวลานี้ กำลังถูกวิจารณ์ว่าไม่ได้เป็นไปตามแนวทางของระบอบเคาะลีฟะฮ์แต่อย่างใด เนื่องจากมิได้รับการยอมรับในการใช้กำลังเข้าสู่อำนาจ และคำว่าเคาะลีฟะฮ์หรือกาหลิบที่เขາหมายถึงนั้นยังไม่มีอะไรเป็นรูปธรรมชัดเจน

อย่างไรก็ตามที่ผ่านมามีจุดหมายสำคัญของขบวนการอิสลาม (Islamic Movement) ในเบื้องต้นก็คือ การรื้อฟื้นระบอบเคาะลีฟะฮ์หรือกาหลิบขึ้นมาใหม่ ซึ่งเชื่อกันว่าระบบนี้สามารถเยียวยาสังคมที่ป่วยไข้ได้ และเชื่อกันว่าระบบนี้จะช่วยรักษาศักดิ์ศรีและความภาคภูมิใจของมุสลิมเอาไว้ เชื่อกันว่าระบบนี้จะปกป้องผู้รุกรานชาวยุโรปได้ เคาะลีฟะฮ์หรือกาหลิบคนสุดท้ายในโลกมุสลิมคือกาหลิบของอาณาจักรออตโตมาน ซึ่งสิ้นสุดอำนาจความเป็นกาหลิบในปี ค.ศ. 1920 ต่อมาอาณาจักรออตโตมานก็ถูกแทนที่ด้วยรัฐชาติและกลายเป็น

⁵ ดุรอาน S.XLI : 10.

⁶ ดุรอาน S.III : 103-105.

มาเป็นตุรกีที่ยอมรับระบบการแยกศาสนาออกจากการเมือง (secularism) หรือการให้บทบาททางสังคมมากกว่าบทบาทของศาสนา ปัจจุบันตุรกีปกครองโดยพรรคศาสนา แต่เปิดโอกาสให้มีการแสดงออกทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตย

ขบวนการที่เกิดขึ้นและเรียกตัวเองว่ารัฐอิสลาม (IS) อย่างที่เกิดขึ้นในอิรักเวลานี้ ได้รับอิทธิพลจากขบวนการภราดรภาพมุสลิม ซึ่งสามารถย้อนกลับไปได้ถึงช่วงทศวรรษ 1920 ในอียิปต์ อย่างไรก็ตามที่ผ่านมาขบวนการเหล่านี้ได้มีความพยายามโค่นล้มรัฐบาลในประเทศของตนเพื่อจะสถาปนาศาสนรัฐ (theocratic state) ซึ่งพวกเขาอ้างไปถึงรัฐเคาะลีฟะฮ์ (Khalifa) หรือรัฐของกาหลิบ (Caliphate) ตั้งได้กล่าวมาแล้ว

รัฐเคาะลีฟะฮ์สำหรับพวกเขาเป็นรัฐที่ปกครองโดยผู้นำคนเดียวที่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเคาะลีฟะฮ์

กลุ่ม IS เป็นกลุ่มแรกที่ประกาศสถาปนารัฐเคาะลีฟะฮ์ และเป็นกลุ่มนักต่อสู้กลุ่มแรกที่ประสบชัยชนะและประกาศตัวเองเป็นผู้ปกครอง ในขณะที่กลุ่มนักต่อสู้อื่นๆ ได้แตกตัวออกไป ด้วยเหตุนี้บรรดานักต่อสู้ทั้งหลายจึงถูกคาดหวังให้แสดงความจงรักภักดีต่อนายบัมดาดี อันเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นแล้วในเวลานี้ ทำให้รัฐอิสลามที่ได้รับการประกาศตัวกลายเป็นศูนย์กลางของนักต่อสู้ และเป็นกลุ่มนักต่อสู้กลุ่มเดียวที่โดดเด่นอยู่ในเวลานี้

แม้กลุ่ม IS จะเดินตามขบวนการภราดรภาพมุสลิมแต่ใช้ปฏิบัติการที่รุนแรงเข้มข้น ล่าสุดในเวทีการเมืองระหว่างประเทศ สหประชาชาติได้เรียกร้องรัฐสมาชิก โดยเฉพาะเพื่อนบ้านของอิรัก ให้ร่วมกันคว่ำบาตรกลุ่ม IS ซึ่งเข้ายึดดินแดนหลายแห่งในอิรัก รวมทั้งห้ามค้าขายอาวุธและการทำธุรกรรมทางการเงินกับกลุ่มนี้ พร้อมกับห้ามกลุ่มนี้เดินทางเข้าประเทศ ทั้งนี้สหประชาชาติยืนยันกรานว่ากลุ่ม IS เป็นกลุ่มนอกกฎหมายและยังคงมีความเชื่อมโยงกับกลุ่มอัล-กออิดะฮ์ แม้ว่าจะมีรายงานว่ากลุ่ม IS ได้แยกตัวออกมาจากกลุ่มอัล-กออิดะฮ์แล้วก็ตาม

ในขณะที่ในโลกมุสลิมมีความคิดต่อกลุ่ม IS แตกออกเป็นหลาย

กลุ่ม มีทั้งกลุ่มที่คอยเฝ้าติดตามว่าในท้ายที่สุดกลุ่ม IS จะก้าวไปในทิศทางใด กลุ่มต่อต้านที่เห็นว่า IS ไม่ได้เดินตามแนวทางการสร้างรัฐเคาะลีฟะฮ์ที่ถูกต้อง เนื่องจากใช้ความรุนแรงโหดร้ายปราบปรามผู้ต่อต้านเพื่อเข้าสู่อำนาจ และกลุ่มซื่อสัตย์ที่ประณามการเข้ามาสู่อำนาจอย่างไม่ชอบธรรมของกลุ่ม IS

ไม่ว่า IS จะถูกมองอย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันกลุ่มนี้กำลังสร้างผลสะท้อนอย่างลึกซึ้งในอิรัก โดยยังไม่มีใครทราบว่าผู้อยู่เบื้องหลังให้การให้อาวุธและเงินสนับสนุนมาจากที่ใดกันแน่ การประกาศเป็นรัฐเคาะลีฟะฮ์โดยกลุ่มผู้ก่อตั้งรัฐอิสลามได้สร้างความตื่นตระหนกให้กับชาวมุสลิมในอิรัก-ซีเรีย และในโลกมุสลิมทั้งหมด หรือแม้แต่ในบรรดาผู้ที่ปรารถนาอยากเห็นรัฐเคาะลีฟะฮ์ที่แท้จริงถือกำเนิดขึ้น

ระบบเคาะลีฟะฮ์ อันเป็นระบบการปกครองของอิสลามซึ่งห่างหายไปเกือบหนึ่งศตวรรษแล้วนี้ เป็นระบบที่ประเทศอาหรับและชาวมุสลิมยังมีความผูกพันอยู่เนื่องจากเป็นสมัยทองของอิสลาม แต่การประกาศตัวเป็นรัฐอิสลามของกลุ่ม IS กลับไม่ได้รับการยอมรับอย่างที่ควรจะเป็น เพราะกลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่ถูกวิจารณ์ว่าเป็นกลุ่มที่เต็มไปด้วยความสุดโต่งและไม่ได้เดินตามหลักการอิสลามอย่างแท้จริง

ศาสตราจารย์ แมทธิว โกเดเร ผู้สอนอิสลามศึกษาของมหาวิทยาลัย تولูส (Toulouse) ของฝรั่งเศสกล่าวว่า “กลุ่มผู้นิยมอิสลามทั้งหมดต่างก็ต้องการระบอบกาหลิบ” แต่กลุ่ม IS นี้ถือว่าอยู่ในระดับเดียวกับกลุ่มก่อการร้ายและเป็นกลุ่มนักสังหารที่มีประวัติเลวร้าย

กลุ่ม IS ได้นำเสนอภาพความโหดร้ายให้ประชาคมโลกเห็นอย่างเปิดเผย รวมทั้งการตัดหัวฝ่ายตรงข้าม ซึ่งเป็นการนำภาพพจน์อันเลื่อมเสียมาให้อิสลาม ทำให้ระบอบเคาะลีฟะฮ์หรือกาหลิบต่างพร้อย แม้ว่าคนบางกลุ่มจะมองกลุ่ม IS ว่าเป็นกลุ่มปลดปล่อยก็ตาม

การประกาศตัวของบัชดาดีว่าเป็นกาหลิบหรือผู้นำของมุสลิมทั้งหมด และเป็นผู้สืบทอดของศาสดามุฮัมมัดนั้น ได้สร้างความตื่นตะลึง แม้แต่กลุ่มนักต่อสู้เพื่ออิสลาม (Jihadist) ซึ่งออกมาปฏิเสธกลุ่ม IS โดยทันที

ชัยอับบาส ชูมาน (Sheikh Abbas Shuman) จากมหาวิทยาลัย อัล-อัซฮัร อันเก่าแก่ของอียิปต์และเป็นแหล่งความรู้ของชาวซุนนีเชื่อว่า กลุ่ม IS ที่ประกาศตัวเป็นผู้ก่อตั้งรัฐอิสลามนั้นเป็นผู้ก่อการร้าย เนื่องจาก “รัฐอิสลามจะไม่อาจฟื้นฟูขึ้นมาได้โดยการใช้กำลังแต่อย่างใด” เขากล่าวต่อไปว่า “การยึดครองประเทศด้วยการเช่นฆ่าประชาชนไปครึ่งหนึ่ง... นี้ไม่ใช่รัฐอิสลามอย่างแน่นอน”

เมื่อกลุ่ม IS ประกาศการเป็นกาหลิปหลังจากยึดครองดินแดนจำนวนมากไปจากรัฐบาลอิรักแล้ว ในไม่ช้ากลุ่มกบฏซึ่งต่อต้านทั้งรัฐบาลซีเรียและต่อต้านกลุ่ม IS ก็ออกมาประกาศไม่ยอมรับการเข้าครองตำแหน่งกาหลิปของกลุ่ม IS และถือว่าการประกาศตัวดังกล่าวเป็นโมฆะ

เป็นที่รับทราบกันดีว่าผู้นำของ IS นั้นเคยเป็นพันธมิตรกับอัล-กออิดะฮ์มาก่อน แต่ก็มาขัดแย้งกับผู้นำอัล-กออิดะฮ์อย่างอัสม-สวาฮีรี โดยอัสม-สวาฮีรีให้การยอมรับกลุ่มแนวหน้าอัล-นุสเราะฮ์ (al-Nusra Front) ว่าเป็นเครือข่ายของตนในซีเรีย

อะบู มารีอะฮ์ อัล-คอหฺตานี เจ้าหน้าที่ด้านกฎหมายของอัล-นุสเราะฮ์ ได้กล่าวหากลุ่ม IS ว่าเป็น “ความพึงพิงพินาศของชาติอิสลาม” การประกาศตัวของอัล-บัชดาดีและการขยายการยึดครองดินแดนในอิรักอย่างต่อเนื่องทำให้ประเทศที่มีดินแดนติดกับอิรักอย่างซาอุดีอาระเบีย ต้องส่งทหารจำนวนถึง 30,000 นายเข้าไปตรึงชายแดนที่อยู่ติดกับอิรักเอาไว้ หลังจากทหารอิรักได้ถอนตัวออกไป

ซาอุดีอาระเบียซึ่งเป็นผู้ผลิตน้ำมันรายใหญ่ที่สุดของตะวันออกกลาง มีชายแดน 800 กิโลเมตรติดกับอิรัก ซึ่งกลุ่ม IS ได้เข้ายึดครองดินแดนต่างๆ ในอิรักอย่างสายฟ้าแลบ ด้วยเหตุนี้กษัตริย์อับดุลลอฮ์จึงสั่งให้ใช้มาตรการที่จำเป็นในการปกป้องราชอาณาจักรจากการคุกคามของผู้ก่อการร้าย หลังจากทหารอิรัก 2,500 นาย ซึ่งอยู่ทางตะวันออกของเมืองกัรบาลา (Karbala) ถอนตัวออกไปทำให้ชายแดนซาอุดีอาระเบียและซีเรียขาดการคุ้มกัน

กลุ่มญะมาอะฮ์ อิสลามิยะฮ์ที่ทรงอิทธิพลของเลบานอนเรียกกลุ่มผู้

สถาปนารัฐอิสลามว่าเป็นกลุ่มเดี่ยวยุทธหรือกลุ่มนอกรีต แม้ว่าระบบกาหลิบหรือเคาะลีฟะฮ์จะดำรงอยู่อย่างยาวนานถึง 14 ศตวรรษและมาจบลงเมื่อเคมาล มุสฏอฟา อะตาเติร์ก สั่งยกเลิกระบบนี้ในปี ค.ศ. 1924 ก็ตาม ผู้คนในโลกมุสลิมก็ยังถวิลหาระบบนี้อยู่ หากแต่การปกครองดังกล่าวต้องได้มาด้วยสันติวิธีมิใช่ด้วยความสุดโต่งและรุนแรงด้วยการสังหารผู้คนเข้ามาสู่อำนาจ

ท่ามกลางความสับสนอลหม่านในการเข้ามาของกลุ่ม IS และการประกาศตัวเป็นผู้นำโลกมุสลิมซึ่งคนส่วนใหญ่ปฏิเสธนั้น ตะวันออกกลางก็ต้องมาเผชิญกับปัญหาใหม่ที่สร้างผลสะเทือนไปทั่วโลกมุสลิม รวมทั้งในหมู่ชาวมุสลิมในประเทศไทย นั่นคือสงครามในฉนวนกาซา อันเป็นดินแดนที่ชาวปาเลสไตน์ฝ่ายฮามาสอาศัยอยู่และถูกปิดล้อมจากอิสราเอลทุกด้าน เป็นอีกครั้งหนึ่งที่ชาวปาเลสไตน์ต้องตกเป็นเหยื่อความรุนแรงจากการบุกถล่มของอิสราเอล ทำให้ประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กและสตรี ต้องจบชีวิตลงอย่างน้อย 1,000 คนหรือมากกว่า

การสู้รบครั้งล่าสุดเกิดจากสาเหตุคล้ายๆ กันกับปี ค.ศ. 2008 และ 2012 เริ่มจากวัยรุ่นอิสราเอล 3 คนอายุ 16-19 ปี ถูกลักพาตัวระหว่างเดินทางกลับจากโรงเรียนในช่วงเย็นของวันที่ 12 มิถุนายน จากนั้นกองกำลังอิสราเอลจึงออกตามหาตัว และในวันที่ 30 มิถุนายนก็พบว่าทั้งสามคนได้กลายเป็นศพถูกทิ้งไว้ใกล้กับเขตเวสต์แบงก์ กลุ่มฮามาสปฏิเสธว่าเป็นผู้กระทำ แต่อิสราเอลสรุปว่าต้องเป็นกลุ่มฮามาส และตอบโต้เรื่องนี้ด้วยการถล่มทางอากาศอย่างเหี้ยมโหดและตามมาด้วยการรบภาคพื้นดิน ต่อมาชาวปาเลสไตน์อายุ 16 ปีถูกลักพาตัวขึ้นรถหายไป กลายเป็นศพถูกเผาทั้งเป็นใกล้เยรูซาเล็ม เด็กหนุ่มตกเป็นเหยื่อของชาวยิวในเวลาต่อมา

ดินแดนกาซาเป็นดินแดนของการปะทะกันหลังจากอิสราเอลเข้ายึดครองยาวนานถึง 38 ปี และออกจากดินแดนนี้ไปบางส่วนในปี ค.ศ. 2005 การตอบโต้ของอิสราเอลตั้งแต่ปี ค.ศ. 2008 นั้นจะหยุดการยิงจรวดตอบโต้จากชาวปาเลสไตน์ได้เพียงชั่วคราวเท่านั้น คาดว่าความเป็นปรปักษ์ระหว่าง

เจ้าของดินแดนอย่างปาเลสไตน์และผู้ยึดครองอย่างอิสราเอล คงจะจบลงได้ยากยิ่ง หากองค์กรสำคัญของโลกมิได้ยื่นมือเข้ามาแก้ไขอย่างเต็มอกเต็มใจ เหมือนกรณีอื่นๆ

ก่อนที่อิสราเอลจะตอบโต้ชาวปาเลสไตน์ อิสราเอลก็จะมีข้อกล่าวหา กลุ่มฮามาสมาตลอดไม่สาเหตุใดก็สาเหตุหนึ่ง จนเป็นสาเหตุไปสู่การโจมตีเจ้าของแผ่นดินที่ตอบโต้ด้วยจรวดที่มีอำนาจน้อยกว่า อย่างไรก็ตามการเสียชีวิตของทหารอิสราเอลเกือบ 30 นายก็เป็นปรากฏการณ์ที่น่าสนใจถึงประสิทธิภาพในการรบภาคพื้นดินของกลุ่มฮามาส ซึ่งสามารถสังหารทหารอิสราเอลได้มากกว่าการรบในปี ค.ศ. 2008 และ 2012 ถึงครึ่งหนึ่ง กระนั้น ความรุนแรงของทั้งสองฝ่ายก็ล้วนนำมาซึ่งความสูญเสียและเศร้าโศกของชีวิตมนุษย์ทั้งสิ้น

วันหลังการยึดครองของกลุ่ม IS ในอิรักยังไม่ทันจางลง ตะวันออกกลางก็ต้องพบกับสงครามอีกครั้งในฉนวนกาซา โดยเฉพาะเป็นสงครามในช่วงเดือนเราะมะฎอน อันเป็นเดือนแห่งการถือศีลอดของชาวมุสลิม ที่ทุกคนปรารถนาชีวิตอันสงบสุขและปลอดภัย แต่พวกเขาต้องอยู่กับความหวาดผวา และการสูญเสียที่ขยายตัวออกไปอย่างไม่มีที่สิ้นสุด

● ทศนะต่อกลุ่ม IS และความขัดแย้งในตะวันออกกลาง

เรื่องที่มาที่ไปของ IS หรือรัฐอิสลามนั้นได้กล่าวถึงพอสมควรแล้ว อย่างไรก็ตามดูเหมือน IS จะกลายเป็นข่าวใหญ่ของโลกทุกวัน และมีการพูดถึง IS จากหลากหลายแง่มุม

Tom Engelhard ผู้ร่วมก่อตั้งโครงการ American Empire Project และผู้เขียนประวัติศาสตร์สงครามเย็น รวมทั้งเรื่องอื่นๆ เช่น **The United States of Fear** และ **The End of Victory Culture** ปัจจุบันเขาเป็นเจ้าของ Nation Institute's Tom Dispatch.com ในเรื่องของ IS นั้น Tom ในฐานะนักเขียนฝรั่งได้พูดถึงสถานการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นในอิรักและซีเรียด้วยมุมมองของชาวตะวันตกเอาไว้ที่น่าสนใจ

Tom กล่าวว่า กลุ่ม IS หรือ ISIS นั้นสร้างขึ้นมาจากผลพวงของสหรัฐฯ

เขาพูดถึงกลุ่มนี้ว่าเป็นกลุ่มหัวรุนแรง ซึ่งแม้แต่อัล-กออิดะฮ์ก็ยังปฏิเสธ IS เป็นกลุ่มที่โหดร้ายที่นำเอาการตรึงกางเขน การตัดคอ และอื่นๆ มาใช้ การตัดคอชาวอเมริกันที่มีได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับ IS เป็นปรากฏการณ์โฆษณาให้เห็นในระดับโลก

กลุ่ม IS มีความสามารถถึงขั้นบ่อนทำลายกองทัพที่เป็นศัตรูของซีเรียและอิรักได้ รวมทั้งกองกำลังเพชท์ เมอร์กา (Pesh Merga) ของชาวเคิร์ดหรือคอร์ด เข้าครองดินแดนที่ใหญ่กว่าเกาะอังกฤษในใจกลางของตะวันออกกลางปัจจุบัน ถึงเวลานี้ IS ได้เข้าปกครองคนอย่างน้อย 4 ล้านคน เข้าครองบ่อน้ำมันและโรงกลั่นที่พวกเขาดูแลเอง นอกจากนี้พวกเขายังได้เงินมาจากการปล้นธนาคาร การลักพาตัวเพื่อเรียกค่าไถ่ และการสนับสนุนจากรัฐแถบอ่าวเปอร์เซีย และในท่ามกลางการต่อต้านจากที่ต่างๆ IS ก็ดูเหมือนยังขยายตัวออกไป พร้อมกับอ้างว่าได้สถาปนารัฐเคาะลีฟะฮ์ขึ้นมาแล้ว

Tom บอกเอาไว้เช่นกันว่ามันไม่ได้เป็นเรื่องประจำวันที่จะเกิดศัตรูที่ประธานาธิบดีจะเรียกว่ามันคือ “มะเร็ง” และรัฐมนตรีต่างประเทศก็บอกว่ามันเป็นโคมหน้าของ “ความน่าเกลียด” “เถื่อน” “อธิบายไม่ได้” และจำเป็นจะต้องถูกทำลายลงไป

ในสายตาของ Tom การข่มขู่ที่เลวร้ายดังกล่าวเป็นการเรียกร้องไปสู่สิ่งเดียวเท่านั้น นั่นคือการเรียกร้องให้ฝ่ายบริหารของโอบามาทิ้งระเบิดและส่งเครื่องบินไร้คนขับเข้ามา โดยขยายสงครามทางอากาศออกไปอย่างช้าๆ ในอิรัก และในไม่ช้าหรือเร็วก็อาจไปถึงซีเรียด้วย

สิ่งนี้เป็นภารกิจที่ตกอยู่บนบ่าของสหรัฐฯ ที่จะสร้างพันธมิตรที่เต็มใจร่วมกันขึ้นมาจากผู้สนับสนุนต่างๆ และจากฝ่ายต่อต้านรัฐบาลของอัสอาด (Assad) ในซีเรีย อันเป็นกลุ่มของผู้ที่ได้รับการติดอาวุธและได้รับการสนับสนุนจากสหรัฐฯ และพันธมิตรในภูมิภาค คนพวกนี้เป็นกบฏหัวรุนแรงในอิรักและซีเรียที่มาจากกลุ่มชาติพันธุ์ศาสนา

สหรัฐฯ ถูกเรียกร้องให้เปลี่ยนผู้นำอิรัก ซึ่งไม่ได้เรียกว่าเป็นการเปลี่ยนระบอบ (Regime Change) อีกต่อไป และยกระดับผู้นำคนใหม่ที่

สามารถรวมสำนักคิดซ็อะฮ์ ซุนนี และเคิร์ดเข้าด้วยกัน อันจะนำไปสู่ความสามารถในการคว่ำกระแสนของกลุ่มหัวรุนแรงลงให้ได้ และหากว่าชาวอเมริกัน “ไม่ได้วางเท้าลงในแผ่นดินอิรักและซีเรีย” แล้วก็มี การเรียกร้องให้เป็นตัวแทนในหลายๆ แนวทางที่ทหารของสหรัฐฯ จะต้องยื่นมือเข้ามาตามธรรมชาติด้วยการเข้ามาฝึกฝน ตีอาวุธ ให้อาวุธ ให้นำ และให้คำแนะนำในการเผชิญกับความเลวร้ายดังกล่าว Tom ยังกล่าวต่อไปอีกว่าจะมีทางเลือกใดสำหรับสหรัฐฯ ได้มากไปกว่านี้ได้อีกแล้ว

กระนั้นก็ตาม Tom มิได้ละเลยที่จะกล่าวถึงการคุกคามของ IS โดยชี้ให้เห็นว่าการคุกคามของ IS นั้นเป็นบทรูปที่มีเหตุผลของ 13 ปีของสิ่งที่เรียกว่าสงครามต่อต้านการก่อการร้ายของโลก ซึ่งเวลานี้ไม่มีข้อนี้อีกต่อไปแล้ว อาจเป็นไปได้ว่าชื่อใหม่อย่าง ISIS หรือ IS นั้นมีแบบแผนทางประวัติศาสตร์อยู่ด้วย เพราะอย่างน้อย IS ก็เป็นส่วนหนึ่งในมรดกที่ชาวอเมริกันในตะวันออกกลางทิ้งไว้นั่นเอง

หากให้เครดิตกับอูสมะฮ์ บินลาตินอยู่บ้าง บินลาตินก็ช่วยปูทางให้กับการมาถึงของ IS แม้บินลาตินจะไม่มีหนทางใดที่จะสร้างระบอบกาหลิปที่เขาสนใจมากกว่าเรื่องอื่นใดขึ้นมาได้ แต่เขาก็ได้ทำให้ดูเหมือนว่าสหรัฐฯ กำลังทำสงครามครูเสดกับโลกมุสลิม ซึ่งอาจส่งผลไปสู่ทิศทางนั้นได้

กล่าวในอีกทางหนึ่งก็คือ ก่อนที่สหรัฐฯ จะนำเอาทหารของตนเข้ามาต่อกรกับ “กาหลิป” ใหม่ นั้น เป็นการเหมาะสมที่จะกล่าวถึงเหตุการณ์ 9/11 เสียก่อน เริ่มจากช่วงขณะที่ตึกสูงในนิวยอร์กเริ่มถล่มลงมา คนกลุ่มเล็กๆ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นสลัดอากาศชาวซาอุดีอาระเบียและประชาชนอีกเกือบ 3,000 คนได้จบชีวิตลงในซากปรักหักพัง ในเวลานั้นไม่เป็นเรื่องยากแต่อย่างใดที่จะทำให้คนอเมริกันเชื่อว่าในความชั่วร้ายอย่างแท้จริงนั้น ไม่มีอะไรจะเลวร้ายไปกว่าบินลาตินและอัล-กออิดะฮ์

เมื่อกล่าวถึงการสถาปนากาหลิปของอเมริกา Tom กล่าวว่าในการเผชิญหน้ากับความชั่วร้ายที่เทียบชั้นกันไม่ได้ที่สหรัฐฯ ได้เข้าสู่สงคราม โดยทำราวกับว่ากำลังจะเข้าไปต่อต้านศัตรูที่มีกำลังทางทหารอย่างไรอย่างนั้น ภาย-

ได้ข้ออ้างสงครามก่อการร้ายระดับโลก ฝ่ายบริหารของบุชใช้กำลังทางทหารของสหรัฐฯ และฝ่ายข่าวกรองเข้าไปจัดการกับสถานการณ์นี้

ท่ามกลางวิดีโอทั้งหลายที่เป็นค่ายฝึก ทั้ๆ ที่อัล-กออิดะฮ์ไม่มีกองกำลังทางทหารที่มีค่าพอต่อการกล่าวถึงแต่อย่างใด สิ่งเหล่านี้เป็นการนำเสนอภาพลักษณ์และสร้างภาพแห่งความน่าหวาดหวั่นขึ้นมาโดยสหรัฐฯ เอง โดยครั้งหนึ่งบุชได้พลั้งปากคำว่า “ครูเสด” ออกมา ซึ่งเป็นบางอย่างที่ใกล้เคียงกับคำว่าสงครามศาสนา หากมิใช่เป็นการต่อต้านอิสลามในตัวของมันเอง เจ้าหน้าที่อเมริกันเองกล่าวซ้ำๆ กันในเวลานั้นถึงการต่อต้านความคิดว่าด้วยศตวรรษที่สามสิบ รวมทั้งต่อต้านอัล-กออิดะฮ์ ฏอริบานในอัฟกานิสถาน ซัดดัม ฮุสเซ็นในอิรัก และท้ายที่สุดมูอัมมาร์ กัดดาฟีในลิเบีย

ในแต่ละกรณีอย่างเช่นในอิรัก สหรัฐฯ ได้นำเอาพันธมิตรที่เต็มใจจากประเทศอาหรับและรัฐทางใต้หรือรัฐจากเอเชียกลางไปจนถึงรัฐยุโรปมารวมเข้าด้วยกัน จากนั้นก็ส่งกำลังทางอากาศเข้ามารุกรานอย่างเต็มรูปแบบและเข้ายึดครองถึงสองครั้ง รวมนักการเมืองท้องถิ่นเข้าด้วยกันด้วยปฏิบัติการ “สร้างชาติ” ท่ามกลางการโปรโมทตัวเองเกี่ยวกับประชาธิปไตยและการสร้างทหารใหม่ที่เน้นความมั่นคง สนับสนุนคนเหล่านี้ด้วยเงินนับพันๆ ล้านดอลลาร์ ด้วยการฝึกและติดอาวุธให้

เมื่อมองกลับไปก็เป็นการยากที่จะไม่คิดว่าทั้งหมดนี้เป็นรูปแบบการใช้การญิฮาดของอเมริกัน (American Jihadism) รวมทั้งความพยายามที่จะสร้างสิ่งที่จะพิจารณาได้ว่าเป็นอเมริกันกาหลิบในพื้นที่ ในกระบวนการนี้สหรัฐฯ ได้ยกเลิกและทำลายอำนาจอรัฐของประเทศที่เข้าไปแทรกแซงอย่างได้ผล แต่สหรัฐฯ ก็ทำให้ภูมิภาคนั้นไร้เสถียรภาพด้วยตัวของสหรัฐฯ เอง

ในส่วนที่เป็นชาวมุสลิมส่วนใหญ่ของโลกนี้ สหรัฐฯ ได้ทิ้งรายงานที่น่าหวาดหวั่นเอาไว้ให้เห็น ซึ่งคนอเมริกันเองเลิกคิดหรือลืมไปว่าเมื่อเราทำหนิตีเตียนความป่าเถื่อนของคนอื่นอยู่นั้น เวลานี้คนสหรัฐฯ ต้องมาเผชิญกับความน่าหวาดหวั่นอยู่กับวิดีโอของ IS ในการสังหารนักหนังสือพิมพ์อย่าง เจมส์ โฟลีย์ (James Foley) อันเป็นเครื่องมือการโฆษณาที่สร้างขึ้นเพื่อ

จะดันสหรัฐฯ ใ้ให้เข้ามาและให้ต่อต้านต่อกลุ่มนี้อย่างแข็งขันชัดเจน

อย่างไรก็ตาม คนอเมริกันละเลยวิดีโอและภาพจำซึ่งสหรัฐฯ ได้สร้างขึ้น อันเป็นภาพที่เห็นกันได้อย่างกว้างขวาง (หรือได้ยินมาและถูกพูดถึง) ซึ่งไม่ได้น่ากลัวน้อยไปกว่าในโลกมุสลิมที่เรามีภาพจำของ IS

ในตอนเริ่มต้นมีภาพที่เก็บเอาไว้ที่ Marquis de Sade จากคู่อุปกรอบิ (Abu Ghaib) โดยที่นั่นชาวอเมริกันได้ทรมานและทำทารุณกรรมผู้ถูกคุมขังชาวอิรัก จากนั้นก็มีวิดีโอซึ่งไม่มีใคร (นอกจากคนใน) ได้เห็น แต่ทุกคนได้ยินเรื่องนี้ ผู้ถูกคุมขังเหล่านี้ได้รับการทารุณกรรมในที่ตั้งที่มีตมิดในปี ค.ศ. 2005 พวกเขาถูกทำลายโดยเจ้าหน้าที่ฝ่ายข่าวกรอง มีภาพวิดีโอเฮลิคอปเตอร์อะปาเช่ ซึ่งวิกิลีกส์นำมาเสนอ อันเป็นภาพที่คนขับเครื่องบินอเมริกันยิงชาวเมืองอิรักในท้องถนนของกรุงแบกแดด (รวมทั้งผู้สื่อข่าวรอยเตอร์ 2 คน) มีภาพวิดีโอที่ทหารอเมริกันปัสสาวะลงบนเรือนร่างของนักสู้ญอลิบานที่เสียชีวิตแล้วในอัฟกานิสถาน

นอกจากนี้ยังมีภาพอื่นๆ อีกมาก เช่น ภาพที่เหยื่อผู้หนึ่งถูกเครื่องบินไร้คนขับถล่ม รวมทั้งภาพการเข้าโจมตีบินลาดินที่อับบอตาบัด (Abbotabad) ในปากีสถาน ซึ่งมีรายงานว่าประธานาธิบดีโอบามาได้ดูการถ่ายทอดสด เป็นต้น เป็นการเริ่มต้นนับถึงภาพจำบางชิ้นที่ผลิตขึ้นโดยสหรัฐฯ นับจากเดือนกันยายน ค.ศ. 2001 จากการผจญภัยต่างๆ ในมหาตะวันออกกลาง

เหนืออื่นใดทั้งหมด การรุกราน การเข้าครอบครอง การใช้เครื่องบินไร้คนขับในหลายแห่งของโลก ความตายของผู้คนที่เพิ่มขึ้นนับแสน รวมไปถึงการถอนรากถอนโคนคนนับล้านๆ ที่ถูกส่งไปลี้ภัยทั้งภายนอกและภายในประเทศ การใช้จ่ายเงินไปเป็นจำนวนพันๆ ล้านดอลลาร์เพื่อสร้างภาพฝันจินตนาการถึงบินลาดิน ในที่สุดพวกเขาก็ได้พิสูจน์ถึงการเกณฑ์เครื่องมือของนักกฎหมายเข้ามาในพื้นที่เช่นกัน

เมื่อสหรัฐฯ ได้สร้างสิ่งนี้ขึ้นมา รวมไปถึงการสร้างกระบวนการที่นำไปสู่ขบวนการของกลุ่มต่อต้าน สงครามกลางเมือง ความเติบโตของกองกำลังหัวรุนแรง และการล่มสลายในโครงสร้างของรัฐ ก็เท่ากับเป็นการยืนยันให้เกิด

บางสิ่งบางอย่างที่ใหม่ขึ้นในโลกใบนี้ไปพร้อมๆ กัน นั่นคือการถือกำเนิดของ IS รวมทั้งกลุ่มที่ใช้ความรุนแรงอื่นๆ นับตั้งแต่ฏอลิบานของปากีสถาน ซึ่งเวลานี้ออกมาท้าทายรัฐของตนเองอยู่ในบางแห่งของประเทศ จนถึงกลุ่มอันศอร อัล-ชะรีอะฮ์ (Ansar al-Sharia) ในลิเบีย และอัล-กออิดะฮ์ แห่งคาบสมุทรอาหรับในเยเมน

แม้ว่าไม่เป็นที่สงสัยเลยที่จะคิดว่านักรบบ้านอย่าง IS นั้นโหดร้าย แต่พวกเขาก็เป็นผลพวงมาจากสหรัฐฯ นั่นเอง 13 ปีแห่งสงครามภูมิภาคและการเข้าแทรกแซง สหรัฐฯ มีบทบาทสำคัญในการปูทางให้กับกลุ่มคนเหล่านี้ Tom บอกว่าคนเหล่านี้อาจเป็นฝันร้ายของสหรัฐฯ แต่พวกเขาก็เป็นมรดกของสหรัฐฯ และมีหัวหน้าของพวกเขาจำนวนมากจะมาจากกองทัพอิรักที่สหรัฐฯ เลิกปฏิบัติการไปแล้วที่มีทักษะเท่านั้น แต่พวกเขายังมาจากคุกที่สหรัฐฯ สร้างขึ้น คือค่ายบัคกา (Bucca) คนเหล่านี้มีประสบการณ์มาจากการเผชิญหน้ากับปฏิบัติการของสหรัฐฯ ในช่วงปีแห่งการไล่ล่าเพื่อเข้ายึดครอง ความจริงแล้วสิ่งที่ได้สร้างขึ้นในสงครามต่อต้านการก่อการร้าย (War on Terror) ช่วยให้พวกเขาถือกำเนิดขึ้นมา

ในที่สุด สหรัฐฯ ก็ยกเลิกกองทัพอิรักและสร้างกองทัพใหม่ขึ้นมา กองทัพใหม่นี้จะหลบหนีทันทีที่เห็นนักสู้ของกลุ่ม IS และทิ้งอาวุธยุทโธปกรณ์จำนวนมากของสหรัฐฯ ให้กับพวกเขา สหรัฐฯ เป็นผู้ทำลายรัฐอิรักอย่างสำคัญ ในขณะที่สหรัฐฯ ให้การอุปถัมภ์ผู้นำชีอะฮ์ที่อาจจะกดขี่ชนนิกายเพียงพอที่จะทำให้เกิดสถานการณ์การยอมทนและต้อนรับ IS ตลอดพื้นที่ที่มีความสำคัญของประเทศ

เมื่อคิดถึงเรื่องนี้จากช่วงที่ระเบิดลูกแรกเริ่มตกลงที่อัฟกานิสถานในเดือนตุลาคม ค.ศ. 2001 จนถึงปัจจุบัน ไม่มีการแทรกแซงของทหารสหรัฐฯ เป็นไปอย่างที่คาดหวัง แต่ละเรื่องในช่วงเวลานั้นพิสูจน์ให้เห็นการแตกทำลายไปตามหนทางของมันเอง เป็นการเปิดทางให้กับลัทธิความรุนแรงและเรียกร้องให้เกิดรูปแบบของขบวนการลุกขึ้นสู้ขึ้นมาอีก

ขอให้มองด้วยสายตาที่แจ่มชัด นี่คือนสิ่งที่เรียกว่าการแทรกแซงทาง

ทหารของสหรัฐฯ ซึ่งดูเหมือนจะส่งเสริมให้เกิดคนหัวรุนแรงและ IS ก็รู้ดีอยู่ ขอย้ำให้คิดอีกครั้งว่าวิดีโอการสังหารเจมส์ โพลีย์เป็นการกระทำที่ไร้เหตุผล ของพวกคนบ้าตาบอด ซึ่งเรียกร้องไปสู่การพังทลายตัวเองโดยมหาอำนาจ สูดท้ายของโลก อย่างไรก็ตามมันได้กลับกลายไปในทางตรงข้ามเสียมากกว่า เบื้องหลัง IS ได้คาดคำนวณเอาไว้อย่างมีเหตุผลแล้ว เพราะ IS เข้าใจดีว่า กำลังทางอากาศของสหรัฐฯ ทำให้พวกเขาบาดเจ็บได้ แต่พวกเขาก็รู้ว่ามันไม่สามารถเอาชนะพวกเขาได้เช่นกัน

ประธานผู้บัญชาการร่วม นายพล มาร์ติน เด็มป์เซย์ กล่าวเมื่อวันที่ 21 สิงหาคม ค.ศ. 2014 ว่า กองกำลัง IS นั้นสามารถจะเอาชนะได้ด้วยการมุ่งความสนใจไปในส่วนของตัวองค์กรที่อยู่ในซีเรีย ในขณะที่ ชัค ฮาเกิล (Chuck Hagel) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม กล่าวว่า สหรัฐฯ กำลังหา “ทุกทางเลือก” เพื่อต่อต้านกองกำลัง IS รวมทั้งการเคลื่อนกำลังพลของทหารสหรัฐฯ อีกครั้งในอิรัก เวลานี้สหรัฐฯ จัดให้กองกำลัง IS เป็น “ผู้คุกคามระยะยาว” ต่อผลประโยชน์ของสหรัฐฯ เจ้าหน้าที่สหรัฐฯ เองยอมรับว่า นักรบของกำลัง IS ใช้อยู่โทปกรณณ์และยานพาหนะทางทหารของสหรัฐฯ เอง รวมทั้งพาหนะขนส่งส่วนบุคคลและรถฮัมวี ฮาเกิลกล่าวอีกด้วยว่ากองกำลัง IS ได้รับเงินสนับสนุนอย่างท่วมท้น กลุ่มนี้จึงเป็นผู้คุกคามที่เป็นอันตรายต่อผลประโยชน์ของสหรัฐฯ ทั่วโลก

กล่าวกันว่ากองกำลัง IS มีพลังในการใช้ศิลปะด้านการกีฬาของเอเชีย ในการทำศึกของพวกเขา การดึงให้สหรัฐฯ และพันธมิตรเข้ามาเกี่ยวข้องนั้น อาจส่งผลต่อการสูญเสียของกองกำลัง IS อยู่บ้าง แต่ก็ทำให้อำนาจของกองกำลัง IS ที่ต่อสู้อยู่กับสหรัฐฯ และพันธมิตรมีความสำคัญและมีอำนาจมากขึ้น

การทำให้กองกำลัง IS เป็นศัตรูของสหรัฐฯ และพันธมิตร เป็นการนำเอาความทรงจำจากภาพการเข้าโจมตีของสหรัฐฯ ในตะวันออกกลางให้ปรากฏขึ้นมาอีกครั้ง เป็นการก่อไฟที่จุดติดและดึงดูดนักรบมาเข้าร่วมได้ ทุกสารทิศ รวมทั้งจากประเทศตะวันตกอย่างสหรัฐฯ อังกฤษ และฝรั่งเศส เป็นการหาเหตุผลให้กองกำลัง IS ซึ่งพิสูจน์ได้ว่าในอนาคตจะเป็นกองกำลัง

ที่น่ากลัวที่สุด เป็นกองกำลังที่สามารถดิ่งสหรัฐฯ และพันธมิตรเข้ามาติดหล่มโคลนในความขัดแย้งได้อีกครั้ง

ในที่สุดประธานาธิบดีโอบามาก็ตัดสินใจเข้าแทรกแซงในอิรัก อันเป็นดินแดนที่เขาข้าย้ำแล้วย้ำอีกว่าจะไม่มีทางส่งทหารของสหรัฐฯ เข้าไปอีก หลังจากเขาได้สั่งให้ถอนทหารสหรัฐฯ ออกจากหล่มโคลนของสงครามในอิรักใน ค.ศ. 2011 ด้วยความภาคภูมิใจ นอกจากนี้ใน ค.ศ. 2013 เขายังได้ใช้ความพยายามหลีกเลี่ยงที่จะส่งระเบิดและจรวดเข้าไปในซีเรีย

โอบามานั้นไม่เหมือนกับบุชที่พยายามขยายอำนาจของสหรัฐฯ ออกไปทั่วทั้งตะวันออกกลาง โอบามาและทีมการต่างประเทศของเขามีความมุ่งมั่นที่จะจัดการกับสถานการณ์ที่ตกทอดมาถึงสมัยของเขา แผนการของโอบามาอย่างที่แลเห็นอยู่คือ การออกมาจากอิรักของทหารสหรัฐฯ

อย่างไรก็ตามในเวลาต่อมาประธานาธิบดีโอบามาก็ตกอยู่ภายใต้ความกดดันอีกครั้ง และถูกวิพากษ์จากพวกอนุรักษ์นิยมใหม่ที่เข้ามาละละเล้าอยู่ กับพวกนิยมแม็คเคน เวลานี้ดูเหมือนจะมีหลักฐานว่าฝ่ายบัญชาการชั้นสูงทางทหารของสหรัฐฯ มีความกระตือรือร้นที่จะออกไปปฏิบัติการนอกประเทศอีกครั้ง เพื่อไปจัดการกับกองกำลังที่พวกเขาเรียกว่าพวกป่าเถื่อนระดับโลก เช่นเดียวกับ ค.ศ. 2009 วันนี้โอบามามีความซักซาลง แต่ก็มั่นใจว่าจะไม่ปิดทางออกใดๆ

ปฏิบัติการย่องเบา (Mission Creep) ที่มีการนำมากล่าวถึงกันอยู่ในเวลานี้นั้น ฝ่ายบริหารของโอบามาไม่เห็นด้วยอย่างมาก แต่ปฏิบัติการดังกล่าวก็กำลังดำเนินต่อไปในตะวันออกกลาง

ปฏิบัติการดังกล่าวเริ่มอย่างช้าๆ ด้วยการล้มลงของทหารที่ได้รับการฝึกจากสหรัฐฯ และทหารอิรักที่ได้รับความช่วยเหลือโดยสหรัฐฯ เช่นกันในเมืองโมซุลและเมืองอื่นๆ ที่อยู่ทางเหนือของอิรัก ซึ่งถูกโจมตีต่อหน้าต่อตาโดยกองกำลัง IS ในตอนกลางของเดือนมิถุนายน ค.ศ. 2014 เรือบรรทุกเครื่องบิน USS George HW Bush ซึ่งมีเครื่องบินกว่า 100 ลำ ถูกส่งไปยังอ่าวเปอร์เซีย ต่อมาประธานาธิบดีโอบามาได้ส่งทหารนับร้อย รวมทั้งที่

ปรึกษาของกองกำลังพิเศษเข้าร่วมต่อต้านกองกำลัง IS แม้ว่าจะไม่มี “ทหาร” ลงไปต่อสู้อยู่ในภาคพื้นดินแต่อย่างใดก็ตาม

โอบามาเห็นด้วยกับการใช้เครื่องบินไร้คนขับ พร้อมๆ ไปกับปฏิบัติการทางอากาศในพื้นที่ที่กองกำลัง IS ยึดครองไป เป็นที่ชัดเจนว่าทั้งหมดนี้เกิดขึ้นก่อนที่ชาวยาซิดี ซึ่งเป็นกลุ่มชนทางศาสนาเล็กๆ ทางตอนเหนือของอิรักจะถูกทำลายอย่างย่อยยับโดยนักสู้ของกองกำลัง IS

เมื่อกองกำลัง IS ได้รับอาวุธหนักที่เอามาจากทหารอิรัก พวกเขา ก็เริ่มบดขยี้กองกำลังเพชเมอร์กา และรุกเข้าไปในเมืองหลวงของชาวเคิร์ดในอิรักและเข้าครองเขื่อนขนาดใหญ่ของโมซูล (Mosul Dam) เมื่อปฏิบัติการของกองกำลัง IS ขยายตัวออกไป ทหารและที่ปรึกษาจำนวนมากของสหรัฐาก็ถูกส่งเข้ามาพร้อมกับอาวุธของสหรัฐฯ ที่มอบให้แก่ชาวเคิร์ด

โอบามาอธิบายถึงการขยายการโจมตีออกไปโดยอ้างถึงการคุกคามกองกำลัง IS ที่มีต่อเขื่อนโมซูลและน้ำที่ทะลักล้นเข้าไปในชุมชนต่างๆ ซึ่งคาดว่าจะเป็อนันตรายต่อสถานทูตสหรัฐฯ ที่อยู่ห่างออกไปในกรุงแบกแดด

สำหรับกองกำลัง IS แล้ว พวกเขายังคงอยู่ในขั้นตอนที่จะต้องผ่านเข้าไปในส่วนที่มีน้ำท่วมขังในรัฐ “กาหลิป” ของพวกเขา ดังนั้นวิถีการตัดศีรษะจึงเป็นไปได้ที่จะเป็นข้ออ้างในการเข้าล้อมซีเรีย ที่อยู่ในวาระที่สหรัฐฯ และพันธมิตรต้องเข้ามาจัดการ และนับเป็นอีกครั้งหนึ่งที่ตัวประธานาธิบดีเองมีความกระอักกระอ่วนใจ และค่อยๆ บอกถึงแนวทางในการจัดการกับกองกำลัง IS ซึ่งได้แก่การอนุญาตให้ใช้เครื่องบินไร้คนขับและปฏิบัติการทางอากาศเหนือดินแดนบางส่วนของซีเรีย

เมื่อพิจารณาถึงความกระอักกระอ่วนใจภายใต้แรงกดดันในการใช้กำลังทางทหารแล้ว สหรัฐฯ เองก็มีความกระตือรือร้นที่จะไม่ให้สงครามปะทุขึ้น เพราะการโจมตีกองกำลัง IS ในซีเรียจะเข้าไปเกี่ยวข้องกับการสนับสนุนรัฐบาลของบาซาร์ อัล-อะสัด ที่ถูกมองว่ามีความโหดร้าย ทั้งโดยเปิดเผยและโดยเป็นไปอย่างลับๆ ทั้งยังจะเป็นการช่วยเหลือกลุ่มกบฏ “สายกลาง” ที่ได้รับอาวุธมากขึ้นจากกลุ่มประเทศที่ต่อต้านรัฐบาลซีเรียไปพร้อมๆ กัน

ในทางกลับกัน ปฏิบัติการดังกล่าวหากมีความผิดพลาดก็จะเหมือนกับการเดินทางเข้าไปส่งอาวุธให้กับกองกำลัง IS โดยทางอ้อม และทุกอย่างก็ดำเนินต่อไป ซึ่งดูเหมือนว่ากำลังเป็นไปตามที่กองกำลัง IS วางเอาไว้

สหรัฐฯ เลือกที่จะคิดว่าทุกปัญหามีทางออก อย่างไรก็ตามปฏิบัติการครั้งนี้ดูเหมือนว่ายังมองไม่เห็นทางออกชัดเจนนัก หรืออย่างน้อยก็ยังไม่เห็นทางออกที่เห็นได้ทันที เมื่อมาถึงเรื่องของ IS อันเป็นองค์กรหรือกองกำลังที่มีความเป็นกลุ่มก้อนของตนเอง และเป็นกองกำลังที่แยกตัวออกมาจากภูมิภาคที่ไม่อาจจะแบ่งแยกได้อีกต่อไปแล้ว พวกเขาเป็นขบวนการหรือกองกำลังของชนกลุ่มน้อยที่มีความแปลกแยกในภูมิภาค ดังนั้นเมื่อต้องอยู่กับตัวเองอาจมีช่วงเวลาที่พวกเขาอาจจะถูกทำลายลงได้อย่างง่ายดาย ได้เช่นกัน หลังจากพวกเขาต้องกระจายตัวออกไป

อย่างไรก็ตาม จากหลักฐานที่มีเหตุผลพบว่า ใน 13 ปี ที่มีการขยายการแทรกแซงที่สหรัฐฯ ชอบกระทำนั้น ไม่ใช่สหรัฐฯ จะทำอะไรที่ตัวเองอยากจะทำก็ได้เสมอไป และขอให้คิดว่า หากสหรัฐฯ มีความสามารถที่จะทำลายหรือบดขยี้กองกำลัง IS ได้จริงอย่างที่รัฐมนตรีต่างประเทศและคนอื่นๆ สนับสนุนให้ทำแล้ว สิ่งนี้อาจไม่ได้พิสูจน์ถึงอะไรมากนักยกเว้นผลประโยชน์ของสหรัฐฯ เอง

เหนืออื่นใดเป็นเรื่องง่ายที่จะคิดอย่างที่สหรัฐฯ ได้ทำลงไปหลังเหตุการณ์ 9/11 ที่ว่า อัล-กออิดะฮ์เป็นกองกำลังที่ใช้ความรุนแรงซึ่งโลกเคยมีมา สำหรับสหรัฐฯ การสังหารบินลาตินถูกนำเสนอต่อผู้คนในฐานะชัยชนะที่มีอยู่เหนือผู้ก่อความรุนแรง

เวลานี้กองกำลัง IS มีชีวิตและเจริญเติบโตอยู่ที่มหาสมุทรแอตแลนติกกลาง มีสมาชิกเพิ่มขึ้นและกำลังอยู่ในช่วงที่รุ่งโรจน์ ทำให้ต้องมีการตั้งคำถามว่าที่ผ่านมาสงครามต่อต้านการก่อการร้ายได้ส่งผลออกมาอย่างจริงจังได้แค่ไหน ความจริงไม่มีใครจินตนาการในตอนนี้ได้ว่ามีอะไรที่จะนำหาวดหวนไปกว่ากองกำลัง IS และไม่มีใครในโลกนี้จะจินตนาการถึงกองกำลัง IS ได้ก่อนที่กองกำลังนี้จะขยายไปในที่อื่นๆ

นอกเหนือไปจาก Tom Engelhard แล้ว นักเขียนของอินเดียอย่าง John Cherian แห่ง Frontline ก็มีทัศนะไปในทางเดียวกัน ซึ่งสรุปได้จากบทความของเขาเรื่องสงครามที่ไม่จบสิ้นได้ ดังนี้

การทิ้งระเบิดโดยสหรัฐฯ และพันธมิตรต่อนักต่อสู้จากกองกำลังของ IS ซึ่งสร้างความแตกแยกทางสำนักคิดขึ้นอย่างถาวรในอิรักและซีเรียปัจจุบันนั้น ไม่อาจแก้ปัญหาอะไรได้มากนัก เนื่องจากสหรัฐฯ และพันธมิตร รวมทั้งมิตรประเทศในตะวันออกกลางปล่อยให้กองกำลัง IS เคลื่อนไหวอย่างเสรีในซีเรียเพื่อต่อสู้กับรัฐบาลบะชัร อัล-อะสัดมายาวนานเกินไป การตัดศีรษะจากคอ โฟเลย์ (Jacob Foley) นักหนังสือพิมพ์ โดยกองกำลัง IS ซึ่งเดิมรู้จักกันในนาม ISIL และ ISIS ได้นำไปสู่เสียงเรียกร้องของฝ่ายขวาในสหรัฐฯ ให้ใช้การแทรกแซงทางทหารอย่างเต็มรูปแบบในอิรักและซีเรีย กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือโฟเลย์ถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือการแทรกแซงในภูมิภาค

ในวิดีโอเทปการสังหารด้วยการตัดศีรษะโฟเลย์ที่ออกมาโดยกองกำลัง IS นั้นพบว่า ชายที่ปิดหน้าได้พูดออกมาด้วยสำเนียงพูดของชาวอังกฤษ เจ้าหน้าทีชาวอังกฤษอ้างว่าพวกเขาเกือบจะบอกได้ถึงรูปลักษณะของชาวอังกฤษที่รับผิดชอบต่อความรุนแรงนี้ได้แล้ว เป็นที่รู้กันว่ามีชาวตะวันตกนับพันได้เข้าร่วมกับกองกำลังญิฮาดเพื่อเข้าต่อสู้ในซีเรียและอิรัก เพิ่งจะถึงเวลานี้เท่านั้นที่รัฐบาลในประเทศตะวันตกให้ความสนใจกองกำลัง IS อย่างจริงจัง

การเข้าครองดินแดนอย่างสายฟ้าแลบของทหารบ้านที่มาจากกองกำลัง IS ทางเหนือและตอนกลางของอิรัก และการเข้าครองจุดยุทธศาสตร์ที่มีความสำคัญอย่างเช่นเขื่อนและบ่อน้ำมัน ช่วยเร่งให้เกิดการตอบโต้จากฝ่ายบริหารของบารัค โอบามา

แต่เดิมดูเหมือนจะมีความร่วมมือระหว่างฝ่ายบริหารของชาวเคิร์ดในทางเหนือกับกองกำลัง IS เมื่อกองกำลัง IS ได้เข้าครองเมืองโมซูล ในขณะที่กองกำลังชาวเคิร์ดได้ขับไล่กองกำลังของอิรักออกไปจากเมืองที่มีน้ำมันอย่างเคอร์คุก (Kirkuk) ที่เต็มไปด้วยความขัดแย้ง แต่ก็อย่างที่หลายคนให้ข้อสังเกตเอาไว้ว่า การเป็นพันธมิตรระหว่างกองกำลัง IS และชาวเคิร์ดนั้นเป็น

ไปได้แค่ระยะเวลาสั้นๆ ในที่สุดกองกำลัง IS ก็หันความสนใจไปที่ดินแดนที่ถูกควบคุมโดยชาวเคิร์ดทางเหนือของอิรักและเมืองเออร์บิลหรืออาร์บิล ซึ่งเป็นเมืองที่มีน้ำมัน อันเป็นการกระตุ้นให้สหรัฐฯ ยืนยันว่ากองกำลัง IS ละเมิดเส้นทางต้องห้าม

เออร์บิลเป็นเมืองหลวงที่บริหารโดยชาวเคิร์ดทางตอนเหนือของอิรัก และบริษัทน้ำมันของสหรัฐฯ เช่น Exxon Mobil ก็มีที่ทำงานอยู่ที่นั่น การคุกคามที่มาจากกองกำลัง IS ทางเหนือของอิรักกระตุ้นให้ทำเนียบขาวมีคำสั่งให้กองกำลังทางอากาศของสหรัฐฯ เคลื่อนกำลังพล นอกจากนี้สหรัฐฯ มีสถานกงสุลและที่ปรึกษาทางทหารนับร้อยคน และมีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานอยู่ในเมืองเออร์บิล ทั้งนี้ประธานาธิบดีโอบามาบอกกับ Thomas Friedman ของนิวยอร์กไทมส์ (New York Times) ว่า ชีวิตชาวอเมริกันจะตกอยู่ในอันตรายหากกองกำลัง IS เข้ายึดเมืองเออร์บิล ในแง่มุมที่เป็นภาคปฏิบัติพบว่าภาคใต้ของอิรักนั้นทำตัวเหมือนเป็นรัฐอิสระ ชาวเคิร์ดวางแผนที่จะให้มีการลงคะแนนปลายปี ค.ศ. 2014 เพื่อแยกออกมาเป็นประเทศเอกราชอย่างเป็นทางการ

ผู้นำชาวเคิร์ดเป็นพันธมิตรของตะวันตกซึ่งมีความเข้าใจที่ติดอกกันมายาวนาน เอกราชของคูร์ดิสถานจะกลายเป็นมิตรทุกฤดูกาลของสหรัฐฯ เหมือนที่อิสราเอลเป็นอยู่ในเวลานี้ สหรัฐฯ เข้าแทรกแซงทางทหารเพื่อปกป้องการล่มสลายของอิรัก ซึ่งเป็นพันธมิตรของตน

รองประธานาธิบดีโจเซฟ ไบเดน (Joseph Biden) ได้พูดถึงความจำเป็นในการ “แยกตัวอย่างนุ่มนวล” ของชาวเคิร์ดในอิรัก ทั้งนี้สหรัฐฯ ได้ส่งอาวุธที่มีศักยภาพและที่ปรึกษาทางทหารเพื่อปลุกเร้าความเข้มแข็งของชาวเคิร์ด ทหารชาวเคิร์ดที่รู้จักกันในชื่อเพชเมอร์กามีชื่อเสียงในฐานะกองกำลังในการต่อสู้ที่มีศักยภาพ ซึ่งไม่เหมือนกองทัพของอิรักที่มีความอ่อนแอต่อหน้าการโจมตีของกองกำลัง IS นักรบชาวเคิร์ดได้ตอบโต้อย่างรวดเร็วกว่ากองทัพอิรัก เวลานี้สหรัฐฯ ได้ส่งอาวุธทันสมัยให้กับชาวเคิร์ดโดยตรง โดยไม่ให้รัฐบาลกลางในกรุงแบกแดดตกอยู่ในความระส่ำระสาย

อีกเหตุผลหนึ่งสำหรับการเข้าไปแทรกแซงในอิรักก็เพื่อเอาเขื่อนโมซูล อันเป็นเขื่อนที่ให้กำเนิดพลังงานไฟฟ้าและการส่งน้ำไปยังประชาชนอิรักส่วนใหญ่ในส่วนต่างๆ ของประเทศมาจากการควบคุมของกองกำลัง IS กองกำลังของอิรักและกองกำลังเพชเมอร์กาได้เข้ามาดูแลเขื่อนดังกล่าวหลังจากเครื่องบินสหรัฐฯ ใช้อำนาจทางอากาศขับไล่กองกำลัง IS กองกำลังทางอากาศได้เข้ามาช่วยส่งอาหารให้กับชาวยาซิดีนับพันที่หนีออกไปอยู่ตามยอดภูเขากึ่งที่ห่างไกล เพื่อหลบหนีการไล่ล่าของนักรบจากกองกำลัง IS

บ้านเรือนของผู้ที่มีได้เป็นชุมชนที่กว้างขวางได้ถูกผนวกเข้ามาอยู่ภายใต้การควบคุมของกองกำลัง IS ชาวยาซิดีซึ่งอาศัยอยู่ในเมืองโมซูลและบริเวณรอบๆ ถูกออกคำสั่งให้ยกเลิกศรัทธาของพวกเขา ความเชื่อของยาซิดีเป็นการผสมผสานกันระหว่างพระคริสต์ธรรมคัมภีร์ของชาวคริสต์ โซโรแอสเตอร์และอิสลาม นักรบของกองกำลัง IS เรียกคนเหล่านี้ว่า “ผู้นับถือปีศาจ”

ชะตากรรมของชาวยาซิดีสองสามพันคนที่ตกค้างอยู่บนภูเขาชินจารีและความพยายามของสหรัฐฯ ที่ให้การบรรเทาทุกข์แก่พวกเขากลายเป็นข่าวหน้าหนึ่งในเวลาที่อิสราเอลกำลังถล่มฉนวนกาซา ชนกลุ่มน้อยกลุ่มอื่นๆ อย่างเช่น ชาวเตอร์กเมน (Tukmen) ซึ่งเป็นชีอะฮ์ ก็ตกเป็นเป้าของกองกำลัง IS เช่นกัน แต่ชะตากรรมของพวกเขาไม่ได้ถูกกล่าวถึงในสื่อของตะวันตกแต่อย่างใด

กองกำลัง IS ได้ใช้ปฏิบัติการรุกรานในเวลาประเทศตะวันตกกำลังให้ความสนใจวิกฤตที่ยูเครนและการรุกรานของอิสราเอลต่อประชาชน 1.8 ล้านคนที่ติดกับดักอยู่ในฉนวนกาซา ในขณะที่สหรัฐฯ ช่มชู้รัสเซียในวิกฤตยูเครน แต่สหรัฐฯ ก็ไม่ได้ใช้ความพยายามเพื่อหยุดการโจมตีของอิสราเอลโดยทันทีแต่อย่างใด ในเวลานั้นการสังหารชาวปาเลสไตน์ยังคงดำเนินต่อไปกว่าสงครามจะยุติความตายของชาวกาซาก็เพิ่มขึ้นไม่น้อยไปกว่า 2,000 คน

ฝ่ายบริหารของโอบามามีได้เข้ามาช่วยกองทัพอิรักที่อ่อนกำลังลงในช่วงแรกๆ ทำให้รัฐบาลอิรักต้องสูญเสียเมืองสำคัญอย่างฟัลลูจาห์ (Fallujah) ดิกิริต (Tikrit) เคอร์คุก (Kirkuk) และโมซูลให้กับกองกำลัง IS

ที่ประสบความสำเร็จอย่างรวดเร็ว ต่อมากองกำลัง IS ได้ประกาศให้ฟัลลูจาห์ เป็นเมืองหลวงของรัฐที่ปกครองโดยเคาะลีฟะฮ์หรือกาหลิบ

ในขณะที่เดียวกันสหรัฐฯ ก็ได้เลือกให้นายกรัฐมนตรีนูรี อัล-มาลิกี (Nouri al-Maliki) ตกเป็นแพะรับบาปสำหรับการดำเนินการทางทหารและการติดอยู่ในหล่มโคลนทางการเมือง ทั้งนี้อิรักตกอยู่ในภาวะเช่นนี้มายาวนานติดต่อกัน การแตกของเมืองโมซูลเท่ากับเป็นการปิดชะตากรรมทางการเมืองของมาลิกีตลอดไป และเขาถูกบังคับให้ยอมรับความพ่ายแพ้ครั้งนี้โดยไม่อาจต่อรองอะไรได้เลย

ความแตกแยกอย่างลึกซึ้งในอิรักเป็นผลมาจากการรุกรานอิรักโดยสหรัฐฯ ใน ค.ศ. 2003 สหรัฐฯ สนับสนุนนโยบายการแบ่งแยกแล้วปกครองในประเทศ เพื่อขยายการปกครองให้ยาวนานออกไป หลังจากอยู่ในอำนาจมาสองสมัย อัล-มาลิกีก็ถูกบังคับให้ยกเลิกความพยายามที่จะอยู่ในอำนาจเป็นครั้งที่ 3 หลังจากเขาสูญเสียพันธมิตรที่หนุนเขาอยู่ รวมทั้งนักการศาสนาชีอะฮ์ชั้นแนวหน้าอย่างอะยาตุลลอฮ์ อะลี ซิสตานี (Ayatollah Ali Sistani)

นายกรัฐมนตรีคนใหม่คือ ฮัยดาร์ อัล-อะบาดี (Haydar al-Abadi) ได้รับการสนับสนุนทั้งจากสหรัฐฯ และอิหร่าน ในขณะที่ฟูอาด มะฮ์ซุม (Fuad Masum) นักการเมืองชาวเคิร์ดก็ได้กลายมาเป็นประธานาธิบดีคนใหม่ในวันที่ 25 กรกฎาคม ค.ศ. 2014 โดยสหรัฐฯ มีบทบาทสำคัญในการเลือกอัล-อะบาดี ซึ่งเคยลี้ภัยอยู่ในกรุงลอนดอน ขึ้นมาเป็นนายกรัฐมนตรีคนใหม่ของอิรัก เขาก็เหมือนกับอดีตนายกรัฐมนตรีนูรี อัล-มาลิกี คือเป็นสมาชิกอาวุโสของพรรคอะวะฮ์อิสลาม (Islamic Dawa Party) ซึ่งปรากฏตัวขึ้นมาอีกครั้งในฐานะที่เป็นพรรคของคนกลุ่มที่ใหญ่ที่สุดในรัฐสภาอิรัก

สหรัฐฯ มองว่าอัล-มาลิกีมีความสนิทสนมกับอิหร่านเกินไป และหวังว่าอัล-อะบาดี ที่มีการศึกษาจากประเทศตะวันตก จะเปิดรับข้อเรียกร้องของสหรัฐฯ มากขึ้น อย่างไรก็ตามอัล-อะบาดีเผชิญกับงานหนัก เนื่องจากชาวเคิร์ดเรียกร้องให้มีการลดหย่อนมากขึ้น นอกจากนี้บรรดาผู้นำชนนิกัฎีเสฐที่จะยอมรับความจริงทางการเมืองในอิรัก ที่ซึ่งชาวชีอะฮ์มีอยู่อย่างท่วมท้นในสภา

อิหร่านมิได้วิพากษ์การใช้อำนาจทางอากาศของสหรัฐฯ พันธมิตรตะวันตก และพันธมิตรอาหรับ เพื่อต่อต้านกองกำลัง IS ที่เวลานี้ได้เข้าครองญะเลลา (Jalawla) เมืองที่อยู่ห่างจากชายแดนอิหร่านไม่เกิน 50 กิโลเมตร

เงินจำนวนมหาศาลได้เข้ามาสู่กำปั่นเงินของกองกำลัง IS โดยเงินจำนวนนี้ผ่านมาจากพันธมิตรของสหรัฐฯ ในภูมิภาค โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ซาอุดีอาระเบียและกาตาร์ สหรัฐฯ ยืนดูอยู่ห่างๆ มากกว่า 2 ปีที่กองกำลัง IS เติบโตขึ้นมาเป็นกองกำลังที่ให้ผลสัมฤทธิ์สูงในการต่อสู้กับรัฐบาลซีเรีย ในขณะที่รัฐบาลกาตาร์ปฏิเสธว่ากาตาร์มิได้สนับสนุนทางการเงินแก่กองกำลัง IS แต่อย่างใด

ต่อมาได้มีการปล่อยตัวปีเตอร์ ซีโอ เคอร์ติส (Peter Theo Curtis) นักข่าวชาวอเมริกัน ซึ่งถูกจับตัวไปในซีเรียเมื่อ 2 ปีก่อน ครอบครัวของเขา ได้ขอบคุณรัฐบาลกาตาร์อย่างเปิดเผยที่ให้ความสะดวกต่อการถูกปล่อยตัวจากที่คุมขังของกองกำลังอัล-นุสเราะฮ์ (Al-Nusra) ซึ่งอยู่ในสังกัดของขบวนการอัล-กออิดะฮ์ การปล่อยตัวเคอร์ติสเป็นการแสดงถึงอิทธิพลที่รัฐกษัตริย์อูร์กัสนิยมมีต่อกลุ่ม “นักญิฮาด” อย่างเช่น อัล-นุสเราะฮ์และกองกำลัง IS ปลายสัปดาห์ของเดือนสิงหาคม ค.ศ. 2014 กองกำลัง IS ได้ถล่มกรุงแบกแดด เช่นเดียวกับที่ได้ถล่มเมืองเคอร์คุกและเออร์บิล มีผู้คนเสียชีวิตมากกว่าร้อยคนที่จังหวัดดิยาลา (Diyala) ผู้ที่ละหมาดอยู่ในมัสญิด 70 คน ถูกสังหารเวลานี้กองกำลัง IS กำลังแยกสำนักคิดทางศาสนาออกจากกันอย่างถาวร

กองทัพอิรักนั้นครั้งหนึ่งเคยเป็นร่มเงาของประเทศ อย่างไรก็ตามสิ่งแรกที่สหรัฐฯ ได้ทำหลังการรุกรานใน ค.ศ. 2003 ก็คือ การยกเลิกกองทัพอิรัก ซึ่งถูกทำให้อ่อนแอลงโดยสงครามอ่าวเปอร์เซียครั้งแรก และจากการแย่งชิงอำนาจของสหประชาชาติ

กองทัพอิรักใหม่ถูกสร้างขึ้นภายใต้การอำนวยการของกองกำลังสหรัฐฯ ที่เข้ายึดครอง ทั่วๆ ที่ติดอาวุธยุทธโธปกรณ์ แต่ก็ขาดระเบียบและได้รับการดูแลโดยเจ้าหน้าที่ที่คดโกง เหตุการณ์ในเวลานี้ได้แสดงให้เห็นว่าทหารอิรักไม่มีความสามารถในการสู้รบแต่อย่างใด ในขณะที่กองกำลัง IS ประกอบไป

ด้วยนักต่อสู้ที่มีประสบการณ์ ผู้ซึ่งได้รับแรงกระตุ้นสำคัญมาจากอัฟกานิสถาน เซนย่า และในดินแดนที่เป็นจุดเดือดทั้งหลายของโลก

สมาชิกของกองกำลัง IS แดกออกมาจากกลุ่มนักต่อสู้ที่เป็นกลาง ในซีเรีย ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากตะวันตก ตุรกี และรัฐกษัตริย์ในตะวันออกกลาง “สหรัฐฯ และพันธมิตรในภูมิภาคติดอาวุธและฝึกฝนชนนี้ “สายกลาง” ให้ค่าประธานาธิบดีอะฮ์มัด เพื่อทำให้อิทธิพลของอิหร่านและรัสเซีย ในตะวันออกกลางอ่อนลง แต่นักต่อสู้ “สายกลาง” ตามที่ตะวันตกเรียกกลายเป็นกลุ่มที่มีความสุดโต่งมากขึ้นและเข้าร่วมกับกองกำลัง IS ซึ่งปรากฏขึ้นมาเป็นกลุ่มที่มีขนาดใหญ่ที่สุด ร่ำรวยที่สุด และเป็นองค์การก่อการร้ายที่ สุดโต่งที่สุดในภูมิภาค” Thierry Meyson ปัญญาชนชาวฝรั่งเศสกล่าวใน Voltaire Website

กองกำลัง IS ยืนยันว่าการประหารไฟลีย์นั้นมีความเกี่ยวข้องกับการที่กองทัพอากาศของสหรัฐฯ มุ่งเป้าการโจมตีมาที่กองกำลัง IS ทั้งนี้ IS ได้รับอนุญาตให้เคลื่อนไหวย่างเสรีในซีเรีย ในขณะที่พันธมิตรในภูมิภาคถือว่ารัฐบาลของซีเรีย ที่นำโดยอะฮ์มัดเป็นศัตรูตัวใหญ่ “ในซีเรียโบสถ์เก่าแก่ของชาวคริสต์ถูกทำลาย แม่ชีและบาทหลวงถูกลักพาตัวและถูกสังหาร สิ่งนี้ถูกละเลยเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากหลายประเทศในภูมิภาคและในตะวันตก มุ่งความสนใจไปที่การโจมตีรัฐบาลของอะฮ์มัด” เอ็ดมันด์ กอริบ (Edmend Ghareeb) นักวิชาการจากมหาวิทยาลัยอเมริกัน (American University) ให้ข้อสังเกต

ผู้คนมากกว่า 190,000 คนถูกสังหารในซีเรียนับตั้งแต่ตะวันตกสนับสนุนให้มีการลุกขึ้นโค่นล้มรัฐบาลอะฮ์มัดมา 4 ปีแล้ว อาวุธส่วนใหญ่ที่ตะวันตกมอบให้กลุ่มนักต่อสู้ต่างๆ ในซีเรีย เวลานี้ได้เข้ามาอยู่ในมือของกองกำลัง IS เรียบร้อยแล้ว ผู้นำของกองกำลัง IS จำนวนมากนั้นความจริงแล้วได้รับการยกย่องว่าเป็นนักต่อสู้อิสระโดยผู้มีเกียรติอย่างวุฒิสมาชิก จอห์น แม็คเคน เมื่อเขาได้ไปเยือนที่นั่น

เดือนพฤษภาคม ค.ศ. 2013 วุฒิสมาชิกที่ขึ้นขอบสงครามผู้นี้ได้เข้าไป

ซีเรียอย่างผิดกฎหมาย และได้พบกับบรรดาผู้นำของฝ่ายติดอาวุธที่ต่อต้านรัฐบาลในเมืองอิ德利บ (Idlib) ในบรรดาผู้ที่มาพบเขา ซึ่งเห็นได้จากภาพถ่ายนั้น รู้กันดีว่าเป็นพนักงานของอัล-กออิดะฮ์ เมื่อกลับสหรัฐฯ แม็คเคนประกาศว่ากลุ่มติดอาวุธที่ต่อต้านอะซัดนั้น ประกอบด้วยกลุ่ม “สายกลาง” ที่เชื่อถือได้

ฝ่ายบริหารของโอบามาทราบดีว่า 2 ปีที่ผ่านมา กองกำลัง IS และกลุ่มอื่นๆ ที่สังกัดอยู่กับอัล-กออิดะฮ์ได้ต่อสู้อยู่ที่ซีเรีย โอบามากล่าวว่าจุดมุ่งหมายของการปกป้องมิให้กองกำลัง IS สร้างรูปแบบบางประการของระบบkahliขึ้นในอิรักและในจังหวัดร็อกกา (Raqqqa) ของซีเรีย ในขณะที่พื้นที่ขนาดใหญ่ของอิรักนั้นตกอยู่ภายใต้การควบคุมของกองกำลัง IS ไปเรียบร้อยแล้วเช่นกัน

ผู้นำกองกำลัง IS อย่างอะบูบักร์ อัล-บัฆดาดี (Abu Bakr al-Baghdadi) ได้ประกาศตัวเองว่าเป็นผู้นำเคาะลีฟะฮ์หรือkahliคนใหม่ การโจมตีของกองกำลัง IS นั้นไม่อาจแก้ปัญหาได้อีกต่อไป เนื่องจากผีซึ่งสร้างขึ้นโดยตะวันตกและพันธมิตรของตนนั้นได้ออกไปจากขวดแล้ว มีรายงานที่เชื่อถือได้ว่าสมาชิกของพรรคบาธ (Baath Party) และทหารที่มาจากกองทัพของประธานาธิบดีซัดดัม ฮุสเซน ที่ถูกแขวนคอขึ้น ได้เข้ามาฝากเนื้อฝากตัวอยู่กับกองกำลัง IS และสอนถึงยุทธวิธีการต่อสู้ทางทหารให้กับกองกำลัง IS อยู่ในเวลานี้ เจ้าหน้าที่ของพรรคบาธกล่าวว่า พวกเขาเต็มใจที่จะร่วมมือกับปีศาจเพื่อแก้แค้นกองกำลังที่เข้าครอบครองและผู้ให้ความร่วมมือกับคนเหล่านั้น ความรุนแรงทางด้านสำนักคิดทางศาสนา ซึ่งนำโดยกองกำลังของ IS ได้ขยายตัวออกเป็นสงครามที่ไม่อาจจบลงได้ง่ายๆ ไปแล้ว

● การเผชิญภัยที่ผิดพลาดอีกครั้ง

การที่ประธานาธิบดีโอบามาตัดสินใจที่จะเข้ามาปลดปล่อยตะวันออกกลางอีกครั้ง เนื่องจากการรุกคืบทางทหารของกองกำลัง IS และการที่กองกำลัง IS ได้ตัดศีรษะคนสามัญชาติตะวันตกไป 3 คนแล้วนั้น สามารถนำไปสู่สงครามเต็มรูปแบบได้ในภูมิภาค

ในสัปดาห์ที่สามของเดือนกันยายน ค.ศ. 2014 รัฐสภาของสหรัฐฯ ได้ลงคะแนนรับรองโอบามาในแผนการฝึกและติดอาวุธให้กับกองกำลังในซีเรีย ทั้งนี้สหรัฐฯ จะใช้เงิน 500 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในการฝึกกบฏที่เป็นนักต่อสู้จำนวน 5,700 คนบนผืนแผ่นดินของซาอุดีอาระเบียทุกๆ ปี เพื่อทำสงครามกับกองกำลัง IS และซีเรีย

บารัก โอบามา ประกาศถึงแผนการที่ดูอสังการอีกครั้งในการ “ลดระดับและทำลายกองกำลังของรัฐอิสลามให้สิ้นซากลงไป” แต่ก็ไม่ได้บอกว่ากลุ่มกบฏในซีเรียที่มีอยู่อย่างหลากหลายจะรวมตัว และกลายเป็นกองกำลังที่สามารถจัดการกับกองทัพซีเรีย และจะเข้าไปจัดการกับกองกำลังของ IS ในเมืองอย่างเช่น รักกา ได้อย่างไร

อย่างไรก็ตามมีสมาชิกรัฐสภาอีกจำนวนหนึ่งไม่เห็นด้วยที่สหรัฐฯ จะออกไปผจญภัยทางทหารอย่างผิดพลาดในภูมิภาคอีกครั้ง ทั้งนี้เป็นที่รับรู้กันว่ากองกำลังของฝ่ายกบฏที่กำลังต่อสู้กับรัฐบาลซีเรียนั้นเป็นกองกำลังนัฏฮาดที่มาจากหลายกลุ่มก่อนที่ได้รับการสนับสนุนจากซาอุดีอาระเบียและกาตาร์อย่างเช่น กลุ่มอะห์ราร์ อัชชาม (Ahrar al Sham) และแนวหน้าอิสลาม (Islamic Front) เป็นต้น

เจ้าหน้าที่สหรัฐฯ ยอมรับว่าพวกเขาปิดตาทำเป็นไม่เห็นความร่วมมืออันใกล้ชิดในการรบระหว่างกลุ่มสายกลาง อันเป็นกลุ่มที่ได้รับเงินทุนสนับสนุนโดยตรงจากสหรัฐฯ และกลุ่มที่สังกัดอยู่กับอัล-กออิดะฮ์อย่างอัล-นุสเราะฮ์ (al-Nusra) ซึ่งใช้ปฏิบัติการพลีชีพ ผู้นำของกลุ่มที่เรียกว่าฟาร์ฮานฮุคฮัก (Farhan-al-Haq) ยอมรับว่า นักต่อสู้ทั้งหลายขึ้นอยู่กับทักษะและประสบการณ์ของบรรดานักต่อสู้อัล-นุสเราะฮ์

ผู้นำหลายคนจากกลุ่ม “สายกลาง” ซึ่งสหรัฐฯ พยายามจะสนับสนุนนั้น ความจริงแล้วได้กลายมาเป็นที่รู้จักกันเมื่อพวกเขาได้ต่อสู้กับกองกำลังของ IS ที่พยายามเข้ายึดครองอิรัก นักต่อสู้หลายคนจากกองทัพซีเรียอิสระ (Free Syrian Army) และอัล-นุสเราะฮ์ บัดนี้ได้ออกมาอยู่กับกองกำลัง IS เรียบร้อยแล้ว นอกจากนี้กองกำลัง IS ยังสามารถดึงดูดคนหนุ่มมุสลิม

สุดโต่งมาจากทั่วโลก รวมทั้งจากอินเดีย จากแหล่งรายงานทางการทูตพบว่า มีชาวอินเดียอยู่ 20 คนในกองกำลัง IS รายงานนี้ได้มาจากนักต่อสู้ของกองกำลัง IS ที่ถูกจับกุมทางตอนเหนือของอิรัก

นักต่อสู้จากอินเดียเสียชีวิตไป 1 คนหลังจากใช้ปฏิบัติการพลีชีพเพื่อกองกำลัง IS ในจังหวัดฮามา (Hama) ของซีเรีย จากรายงานของนักการทูตพบว่า นักต่อสู้จากต่างชาตินั้นส่วนใหญ่จะมาจากตูนิเซียและเซเนงัล กลุ่มที่ใหญ่ที่สุดกลุ่มที่สามก็คือ กลุ่มที่มาจากส่วนอื่นๆ ของยุโรป โดยเฉพาะอย่างยิ่งฝรั่งเศส

ผู้สังเกตการณ์ส่วนใหญ่ในภูมิภาคเชื่อว่ากองกำลัง IS นั้นเป็นผลผลิตของสหรัฐฯ และพันธมิตรในภูมิภาค ทั้งนี้คนอิรักและคนซีเรียส่วนใหญ่ก็คิดเช่นเดียวกัน รัฐมนตรีช่วยของอิรัก บาสฮา อัล-ออรอญี (Bahaa al-Araji) ก็มุ่งความสงสัยไปที่สหรัฐฯ เช่นกัน ในขณะที่นักการศาสนาที่เต็มไปด้วยอารมณ์อย่างมุกตะฎอ อัด-ศาดร์ (Moqtada al-Sadr) ได้กล่าวตำหนิ CIA เมื่อสัปดาห์ที่สามของเดือนกันยายนว่าเป็นผู้สร้างกองกำลัง IS ขึ้นมา

อาวุธและเงินทุนสนับสนุนฝ่ายกบฏนั้นมาจากตุรกี และอีกส่วนหนึ่งมาจากจอร์แดนมาตั้งแต่ ค.ศ. 2011 ในความพยายามที่จะคว่ำรัฐบาลซีเรีย และหยุดยั้งนักต่อสู้ที่จะเข้าร่วมกับกองกำลัง IS สำหรับตุรกีแล้วการขับบาซาร์ อัล-อะสัดออกไปนั้นเป็นภารกิจอันดับแรก ด้วยความคิดที่มีอยู่ในจิตใจเช่นนี้จึงไม่เป็นเรื่องเหนือความคาดหมายแต่อย่างใดที่ตุรกียังคงให้การสนับสนุนกลุ่มสุดโต่ง รวมทั้งแนวหน้าอัล-นุสเราะฮ์

ที่น่าสนใจก็คือ รัฐบาลทั้งหลายในภูมิภาคซึ่งร่วมมือกันส่งเสริมกลุ่มนักยุทธศาสตร์จนถึง ค.ศ. 2013 นั้น เวลานี้ต่างก็ออกมาบอกว่ามือของพวกเขาสะอาด รัฐบาลเหล่านี้ประกอบไปด้วยตุรกี ซาอุดีอาระเบีย และกาตาร์ ผู้ครองนครกาตาร์ขณะเดินทางไปฝรั่งเศสถูกบีบให้กล่าวต่อสาธารณชนว่า ราชอาณาจักรที่มีน้ำมันอยู่มากของเขาไม่มีอะไรเกี่ยวข้องกับการติดอาวุธ หรือให้การสนับสนุนทางการเงินแก่กองกำลัง IS

จนกระทั่งทุกวันนี้หลายประเทศเหล่านี้ได้ให้การช่วยเหลือกองกำลัง

ของ IS ด้วยการซื้อน้ำมันที่ผลิตขึ้นในโรงกลั่นที่อยู่ภายใต้การควบคุมของ กองกำลัง IS คาดหมายกันว่ากองกำลัง IS ได้เงินราว 3 ล้านเหรียญสหรัฐทุกๆ วันจากการขายน้ำมัน

ผู้ติดตามเหตุการณ์ในสหรัฐฯ เองยังเสนอให้ฝ่ายบริหารของสหรัฐฯ มีความจริงจังที่จะกำจัดความโหดร้ายของ IS ซึ่งจะต้องร่วมมือกับรัฐบาล ซีเรียที่กำลังต่อสู้อยู่กับกลุ่มก้อนของผู้ใช้ความรุนแรงอยู่บนพื้นที่ของซีเรียเอง มา 4 ปีติดต่อกัน แต่สหรัฐฯ ได้ยืนยันกรานว่าไม่มีสิ่งแวดล้อมใดๆ ที่สหรัฐฯ จะให้ความร่วมมือกับซีเรียในการต่อสู้กับกองกำลัง IS เจ้าหน้าที่ซีเรียกล่าวว่า รัฐบาลของพวกเขาพร้อมที่จะร่วมมือด้านข่าวกรองและความร่วมมือในการ ต่อสู้กับฝ่ายหัวรุนแรงเคียงคู่ไปกับประเทศต่างๆ เช่น รัสเซียและจีน

การช่วยเหลือทั้งโดยตรงและทางอ้อมที่มาจากเพื่อนบ้านของซีเรีย และอิรักนั้น เป็นกุญแจสำคัญที่นำไปสู่การเติบโตของกองกำลัง IS ซึ่งเวลานี้มีความพยายามที่จะสร้างรัฐเคาะลีฟะฮ์ขึ้นมา โดยกองกำลัง IS มีความมุ่งหมายให้กองกำลังของพวกเขาขยายตัวจากทะเลเมดิเตอร์เรเนียนไปจนถึง มหาสมุทรอินเดีย

ใน ค.ศ. 2013 รัฐบาลอิรักได้จับกุมผู้ถือสัญชาติกาตาร์ด้วยข้อหา ช่วยเหลือกลุ่มหัวรุนแรงกลุ่มต่างๆ เวลานั้นชาวนี้อิรักไม่ได้รับการเผยแพร่สู่ สาธารณชนแต่อย่างใด ในสัปดาห์ที่สามของเดือนกันยายน ค.ศ. 2014 ตุรกี ได้ปล่อยตัวประกันซึ่งอยู่กับกองกำลัง IS และถูกขังอยู่สามเดือนไป 49 คน เจ้าหน้าที่ตุรกียังไม่ได้บอกถึงรายละเอียดในการปล่อยตัวประกันครั้งนี้ ซึ่งเป็น เวลาเดียวกันที่กองกำลัง IS ได้สังหารตัวประกันซึ่งเป็นสมาชิกขององค์การ สนธิสัญญาป้องกันแอตแลนติกเหนือ (NATO) ไปเรียบร้อยแล้ว

นักการทูตจากภูมิภาคกล่าวว่า นักต่อสู้จากกองกำลัง IS ในขณะที่ กำลังโจมตีและเข้ายึดเมืองโมซูลในอิรักได้นั้น พวกเขาได้ข้ามชายแดน คูเวตเข้ามาด้วยรถไฟฟรีลี่หือใหม่ ซึ่งอาจจะมาพร้อมกับเงินทุนที่ได้รับการ สนับสนุนจากกลุ่มประเทศแถบอ่าว พวกเขาเข้ามาซีเรียโดยใช้เส้นทางของ ตุรกี จากรายงานของเจ้าหน้าที่อิรักพบว่า นักต่อสู้เหล่านี้ได้นำอาวุธล้ำสมัย

รวมทั้งอาวุธที่ผลิตในตุรกีเข้ามาพร้อมกับพวกเขาด้วย นักการทูตคนเดียวเท่านั้น
ยังได้กล่าวอีกว่า กองกำลังที่เข้าโจมตีอิรักและซีเรียในเวลานี้มาจากกองกำลัง
ที่เป็นนักต่อสู้ของ IS ในจำนวนนี้มีอยู่ราว 800 คนที่เป็นคนต่างชาติ

จากรายงานที่มาจากชาวอิรักเองพบว่า กองกำลังเล็กๆ แต่มีแรงขับเคลื่อน
สูงยิ่งนี้ได้เข้าบดขยี้กองกำลังของอิรักที่เข้มแข็งและมีกำลังพลจำนวน 60,000
นายได้อย่างง่ายดาย กล่าวกันว่าชาวอินเดีย 39 คน ซึ่งพวกเขาส่วนใหญ่เป็น
แรงงานว่าจ้างนั้นได้ถูกจับตัวให้เข้ามาอยู่กับกองกำลัง IS ด้วย อย่างไรก็ตาม
กองกำลัง IS มิได้ออกแถลงการณ์ใดๆ เกี่ยวกับชะตากรรมของพวกเขาเหล่านี้

เมืองต่างๆ อย่างเช่นโมซุลและตกริต ซึ่งเป็นเมืองที่เต็มไปด้วยชาว
ซุนนีนั้น ได้กลายเป็นดินแดนแห่งการต่อต้านวิถีอเมริกันมาช้านานนับตั้งแต่
มีการรุกรานอิรักใน ค.ศ. 2003 ในขณะที่กองกำลังของอิรักเองไม่ได้รับการเชื่อ
ถือมากนัก เนื่องจากมีการปลุกเร้าให้เห็นว่า พวกเขาส่วนใหญ่ยึดถือลัทธิ
คิดซื่อสัตย์ ลักษณะเช่นนี้สะท้อนถึงความแตกแยกในสำนักคิดที่มีอยู่ในประเทศ

นอกเหนือไปจากโศกนาฏกรรมของกองกำลัง IS แล้ว ผู้นำของกองกำลัง IS
อย่างอะบูบักร์ อัล-บัมดาดี ยังได้แสดงถึงจุดหมายเบื้องต้นของกองกำลัง IS
และพันธมิตรอีกด้วย นั่นคือการออกแบบรัฐที่จะปกครองโดยชาวซุนนี ทั้งใน
ซีเรีย อิรัก และในดินแดนอื่นๆ ที่กองกำลัง IS จะเข้ายึดครองต่อไป

รัฐอิสลาม (Islamic State) ซึ่งพวกเขาพยายามสร้างขึ้นมานั้นจะ
เข้าปกครองเขตแดนของประเทศอาหรับที่เคยถูกแบ่งตามข้อตกลงไซเคส-
ปิโกต์ (Sykes-Picot agreement) ค.ศ. 1916 มาแล้ว ทั้งนี้ดินแดนที่
กองกำลัง IS ยึดครองไปแล้วนั้นมีขนาดใหญ่กว่าประเทศจอร์แดนเสียอีก

ปฏิบัติการทางทหารของสหรัฐฯ กำลังดำเนินอยู่ในเวลานี้ที่อิรัก ทั้งนี้
กองกำลังทางอากาศของสหรัฐฯ ได้มุ่งโจมตีเป้าหมายของกองกำลัง IS ที่อยู่
ตอนกลางและตอนเหนือของประเทศ แต่เป็นการโจมตีขนาดเล็ก รัฐบาลอิรัก
ยืนยันว่าจะไม่ยอมให้สหรัฐฯ ใช้กำลังทางอากาศในพื้นที่ที่มีประชาชนอาศัยอยู่
ข้อจำกัดดังกล่าวทำให้ภารกิจในการเอาชนะกองกำลัง IS ยิ่งยากลำบากมาก
ขึ้น เมื่อกองกำลังของ IS ได้เข้าไปแทรกตัวอยู่ในเมืองต่างๆ ซึ่งหนาแน่น

ไปด้วยพลเมือง

สิ่งที่สหรัฐฯ ต้องทำในเวลานี้ก็คือ การช่วยชาวเคิร์ดในอิรักให้หลุดพ้นมาจากกองกำลัง IS ให้ได้ ทั้งนี้ชาวเคิร์ดในอิรักนับเป็นพันธมิตรที่อยู่เคียงคู่กับประเทศตะวันตกในภูมิภาคมายาวนาน พอถึงสัปดาห์ที่สองของเดือนกันยายน ค.ศ. 2014 สหรัฐฯ ก็เริ่มทิ้งระเบิดที่ตั้งของกองกำลัง IS ในตอนกลางของประเทศอันเป็นพื้นที่ที่กองกำลัง IS ควบคุมอยู่

ทหารบ้านชาวซีอะฮ์ ซึ่งถูกเข้ามาแทนที่กองทหารอิรักที่อ่อนกำลังลง เป็นทหารบ้านที่หยุดการเคลื่อนไหวของกองกำลัง IS ในอิรักได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถเข้าพิชิตดินแดนบางส่วนได้ อย่างไรก็ตามผู้นำทหารบ้านชาวซีอะฮ์ได้ปฏิเสธการกลับเข้ามาอิรักของทหารสหรัฐฯ แต่มิได้ปฏิเสธการทิ้งระเบิดของสหรัฐฯ ที่มีกองกำลัง IS เป็นเป้าหมายแต่อย่างใด

การทิ้งระเบิดของทหารสหรัฐฯ อย่างจำกัดต่อกองกำลัง IS ในอิรักเริ่มต้นในสัปดาห์ที่สามของเดือนกันยายน และในวันที่ 23 กันยายนปีเดียวกัน เครื่องบินและจรวดนำวิถีของสหรัฐฯ ก็มุ่งโจมตีที่มั่นของกองกำลัง IS ในเมืองร็อกกาโนซีเรีย

เจ้าหน้าที่กระทรวงการต่างประเทศกล่าวว่าเอกอัครราชทูตซีเรียประจำสหประชาชาติได้ทราบข่าวการโจมตีที่เมืองร็อกกาโนแล้ว การโจมตีดังกล่าวมีเครื่องบินของสหรัฐฯ อหับเอมิเรตส์และจอร์แดนเข้าร่วมด้วย อย่างไรก็ตามอีกพันธมิตรหนึ่งของสหรัฐฯ คือ อิสราเอล ได้ยิงเครื่องบินต่อสู้ของซีเรียตกลงเมื่ออิสราเอลมุ่งโจมตีที่มั่นของกองกำลังอัล-นุสเราะฮ์ใกล้กับที่ราบสูงโกลัน ซีเรียกล่าวหาอิสราเอลว่าใช้การโจมตีผู้ก่อการร้ายเพื่อโจมตีซีเรีย รัฐบาลซีเรียเตือนว่าการโจมตีเป้าหมายของกองกำลัง IS บนผืนแผ่นดินของซีเรียโดยไม่ได้รับอนุญาตจะถือเป็นการรุกราน ในขณะที่เจ้าหน้าที่อาวุโสของโอบามาโต้กลับไปว่า ที่ตั้งทางทหารของซีเรียจะตกเป็นเป้าหมายกว่าเครื่องบินที่ปฏิบัติการต่อต้านกองกำลัง IS ถูกยิง

สหรัฐฯ มิได้ขอการรับรองจากคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติในการโจมตีที่ตั้งของกองกำลัง IS รัฐบาลรับบางรัฐ ซึ่งเกือบทั้งหมด

เป็นรัฐกษัตริย์ได้เข้าร่วมกับแผนการของโอบามา ว่าด้วยการลดระดับกองกำลัง IS และการทำลายกองกำลัง IS ลงให้ได้ในที่สุด อันเป็นการปฏิบัติการภารกิจที่มุ่งทำลายกองกำลัง IS โดยตรงโดยใช้ปฏิบัติการทางอากาศ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของอิหร่าน มุฮัมมัด จาวาด ซารีฟ (Muhammad Javad Zarif) ได้เขียนหนังสือถึงกองกำลังร่วมที่มารวมตัวกับฝ่ายของโอบามาว่าเป็น “การผสมกันของผู้สำนึกผิด” (Coalition of repenters) นับเป็นการพูดที่มาจากความจริงที่ว่า บรรดาประเทศที่ร่วมมือกันปฏิบัติการต่อต้านกองกำลัง IS นั้น ล้วนเป็นกลุ่มประเทศที่ช่วยกันสร้างกองกำลัง IS ขึ้นมาอย่างที่เราเห็นในทุกวันนี้

ในการเยือนสหประชาชาติเมื่อไม่นานมานี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของอิหร่านกล่าวว่า สหรัฐฯ สามารถก่อตั้งกองกำลัง IS ขึ้นมาโดยการรุกรานอิรัก และรัฐอาหรับซุนนีทั้งหลายยอมให้กลุ่มนี้เติบโตได้ด้วยการส่งเงินอาวุธและนักต่อสู้ต่างชาติเข้ามา อะยาตุลลอฮ์ อะลี คอเมเนอี (Ayatollah Ali Khamenei) ผู้นำจิตวิญญาณสูงสุดของอิหร่านกล่าวว่า สหรัฐฯ “สร้างสงครามขึ้นมาเพื่อครอบครองภูมิภาค”

ในเบื้องต้นตุรกีปฏิเสธที่จะเข้าร่วมถล่มกองกำลัง IS กับสหรัฐฯ ในฐานะสมาชิก NATO ตุรกีปฏิเสธมิให้กองทัพอากาศของสหรัฐฯ ใช้ฐานทัพอากาศอินคริลิก (Incrilik) ของตน เพื่อโจมตีกองกำลังของ IS สิ่งที่ตุรกีมุ่งมั่นจะทำก็คือ การกระชับการควบคุมตามชายแดนที่อยู่ติดกับประเทศของตนมากกว่า

กองกำลังในซีเรียที่ต่อต้านรัฐบาลถูกเรียกโดยสหรัฐฯ ว่า “กองกำลังสายกลาง” กองกำลังเหล่านี้มีดินแดนที่ยึดครองเอาไว้น้อยกว่าร้อยละ 5 และในดินแดนนี้ส่วนใหญ่แนวหน้า อัล-นุสเราะฮ์จะมีบทบาทสำคัญอยู่ ส่วนดินแดนที่มีผู้คนส่วนใหญ่อาศัยอยู่และส่วนที่เป็นแหล่งผลิตต่างๆ ของประเทศนั้นตกอยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐบาลซีเรีย

โอบามายืนยันกรานว่าจะไม่มีทหารบนพื้นดินอิรักและซีเรีย แต่นายพลที่มีบทบาทสำคัญของเขากลับกล่าวไปในทางตรงกันข้าม ทั้งนี้ นายพลมาร์ติน

อี. เด็มเซย์ (Martin E. Demsey) บอกกับสมาชิกรัฐสภาว่า เขาให้การสนับสนุนการใช้กำลังทางทหารภาคพื้นดินในกรณีที่มีการโจมตีทางอากาศไม่ประสบความสำเร็จในการเอาชนะกองกำลัง IS

เจ้าหน้าที่อาวุโสทางทหารอีกนายหนึ่งคือ นายพลเรย์มอนด์ โอเดอร์โน (Raymond Odierno) กล่าวว่า กองทหารภาคพื้นดินมีความจำเป็นที่จะต้องทำลายกองกำลัง IS มีรายงานว่าทหารภาคพื้นดินของสหรัฐฯ ได้ทำงานภาคพื้นดินอยู่ในอิรักตามคำพูดที่ว่า “เราเสนอให้มีกองกำลังภาคพื้นดินแล้ว และพวกเขา กำลังมีภารกิจในการต่อสู้” พล. ตี. อีตัน นายพลจากกองทัพสหรัฐฯ ซึ่งเกษียณอายุแล้วกล่าวกับสื่อ

หลังจากถอนทหารที่เข้ายึดครองอิรักออกไปจากประเทศนี้ใน ค.ศ. 2012 แล้ว ทหารสหรัฐฯ นับพันและฝ่ายจัดการทางทหารได้ออกมาอยู่ที่ “พื้นที่สีเขียว” ในกรุงแบกแดด อันเป็นที่ตั้งของสถานทูตซึ่งมีขนาดใหญ่ที่สุด สหรัฐฯ มีกองกำลังทางทหารที่เข้มแข็งและฝ่ายความมั่นคงของตนอยู่ในภาคเหนือของอิรัก ซึ่งควบคุมโดยพรรคการเมืองชาวเคิร์ดที่สนับสนุนอิรัก

เวลานี้เมืองชายแดนของซีเรียคือ ก็อบบानी (Kobane) กำลังถูกกองกำลัง IS ยึดครอง แม้ว่าสหรัฐฯ จะใช้กำลังทางอากาศหยุดยั้งการเข้ายึดเมืองก็อบบानीของกองกำลัง IS ก็ตาม แต่ดูเหมือนจะไม่สำเร็จ

เมืองก็อบบानीของซีเรียซึ่งอยู่ติดกับชายแดนตุรกี กลายเป็นเมืองแห่งการต่อสู้ระหว่างประเทศเพื่อต่อต้านกองกำลัง IS โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นช่วงเดียวกันกับการเปิดเผยถึงวิดีโอที่น่าเสนอการตัดศีรษะชาวอังกฤษ อลัน เฮนนิ่ง (Alan Henning) โดยกองกำลัง IS ซึ่งสร้างความโกรธแค้นขึ้นในหมู่ผู้ต่อต้านกองกำลัง IS เป็นอย่างมาก

ในวิดีโอล่าสุดที่มีการตัดศีรษะตัวประกันตะวันตกนี้ยังรวมทั้งการข่มขู่ตัวประกันอื่นๆ อีก อย่างเช่นตัวประกัน ปีเตอร์ แคสสิก (Peter Kassig) ที่เป็นแรงงานผู้ช่วยเหลือชาวอเมริกัน ซึ่งผู้ปกครองของเขาได้ร้องขออย่างเต็มไปด้วยความรู้สึกให้มีการปล่อยตัวลูกชายของเขา⁷ ผู้สังเกตการณ์ด้านสิทธิ

⁷ ดูรายละเอียดใน The Nation. October 6, 2014, p. 7A.

มนุษยชนของซีเรีย รมี อับเต็ลเราะห์มาน ซึ่งมีฐานอยู่ที่อังกฤษกล่าวว่า มีการต่อสู้กันอย่างหนักหน่วงเมื่อวันที่ 5 ตุลาคม ค.ศ. 2014 เมื่อนักต่อสู้เพื่อการนิยาดใช้เวลา 17 วันเข้ายึดครองเมืองก็อบบานี ในคืนเดียวกันกองกำลัง IS ก็ประสบความสำเร็จในการเข้ายึดภูเขาเมชตินูร์ (Mishtenur hill) อับเต็ลเราะห์มานกล่าวต่อไปว่า เมืองก็อบบานีทั้งเมืองอยู่ในสายตาของกองกำลัง IS และง่ายที่จะถูกครอบครอง

อับเต็ลเราะห์มานกล่าวว่า กลุ่มประเทศ 7 ประเทศที่รวมตัวกันใหม่ เพื่อต่อต้านที่ตั้งของกองกำลัง IS ได้ออกปฏิบัติการเมื่อวันที่ 5 ตุลาคม ค.ศ. 2014 การโจมตีกองกำลัง IS เป็นอุปสรรคต่อการเคลื่อนทัพของนัก-นิยาด การต่อสู้ยังคงดำเนินต่อไปพร้อมๆ ไปด้วยเสียงระเบิดที่คำรามมาจากเมืองก็อบบานี ซึ่งเรียกในภาษาอาหรับว่าเมืองอัยนุลอาหรับ (Ain al-Arab) ซึ่งแปลว่าดวงตาของอาหรับ มีเครื่องบินต่อสู้ส่งเสียงคำรามอยู่เหนือศีรษะ จากการบุกล้อมของกองกำลังผสม มีรายงานเช่นกันว่าอย่างน้อยนักต่อสู้ของกองกำลัง IS ได้สูญเสียชีวิตไป 33 คน พร้อมๆ ไปด้วยผู้ปกป้องเมืองชาวเคิร์ดที่ได้สูญเสียชีวิตในวันที่ 5 ตุลาคมเช่นกัน

กองกำลัง IS เริ่มบุกเข้าเมืองก็อบบานีเมื่อวันที่ 16 กันยายนด้วยความพยายามที่จะขยายการรวมเมืองตามชายแดนซีเรีย-ตุรกีเข้าด้วยกัน การรุกของกองกำลัง IS กระตุ้นให้เกิดการหลั่งไหลของมวลชนซึ่งออกมาจากที่อาศัยอยู่ในเมืองนี้และบริเวณใกล้เคียงโดยมีผู้อพยพราว 186,000 คนหนีไปยังตุรกี

บรรดาผู้นำในภูมิภาคได้เรียกร้องให้กองกำลังผสมใช้การรณรงค์ทางอากาศรอบๆ เมืองก็อบบานีให้หนักหน่วงขึ้น นักกิจกรรมท้องถิ่นมุสฏอฟา อาบิตี (Mustafa Abidi) กล่าวเมื่อวันที่ 5 ตุลาคมเช่นกันว่า การทิ้งระเบิดในวันดังกล่าวทำให้เกิดความแตกต่างอย่างสำคัญ แม้ว่ากองกำลัง IS ได้เข้าไปอยู่ในศูนย์กลางของเมืองก็อบบานีแล้วก็ตาม

จนถึงเวลานี้ กองกำลัง IS ได้เข้าครองหลายส่วนของซีเรียและอิรักแล้ว และประกาศการจัดตั้งรัฐเคาะลีฟะฮ์มาตั้งแต่เดือนมิถุนายน ค.ศ. 2014 พร้อมกับนำการตีความกฎหมายอิสลามแบบเข้มข้นมาใช้ อย่างไรก็ตามกอง-

กำลัง IS ถูกวิจารณ์ว่าใช้ความรุนแรงอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการโจมตีพลเรือน การสังหารหมู่ การลักพาตัว การทรมาน และบังคับให้ผู้หญิงเป็นทาส นอกจากนี้กองกำลัง IS ยังได้นำเสนอวิดีโอการตัดศีรษะนักหนังสือพิมพ์อเมริกันสองคนและนักทำงานผู้ช่วยชาวอังกฤษอีกหนึ่งคนไปพร้อมกันอีกด้วย

ในขณะที่แคสสิก (Kassig) ตัวประกันอีกคนหนึ่งที่เป็นนักทำงานผู้ช่วยชาวอเมริกันก็ถูกนำเสนอภาพสดทางวิดีโอ พร้อมกับมีทหารบ้านล้อมมีดยืนอยู่เคียงข้าง ต่อมาวิดีโอสามนาทีที่ส่งมาทางยูทูปเมื่อวันที่ 5 ตุลาคม ค.ศ. 2014 ได้แสดงภาพผู้ปกครองของแคสสิกผู้วอนขอให้เขาถูกปล่อยตัวออกมาอย่างปลอดภัยให้เห็น “เราขออ้อนวอนบรรดาผู้จับตัวเขาให้ใช้ความเมตตาและใช้อำนาจของพวกเขาปล่อยลูกชายของเราไป” เอ็ด แคสสิก (Ed Kassig) กล่าว พร้อมกับอ้างถึงบุตรของเขาด้วยชื่ออับดุลเราะห์มาน อันเป็นชื่อภาษาอาหรับที่บุตรชายของเขาใช้

เขายกย่องบุตรชายของเขาได้หายตัวไปในซีเรียเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม ค.ศ. 2013 และได้เข้ารับนับถือศาสนาอิสลาม หลังจากมีความผูกพันอย่างลึกซึ้งกับประชาชนในพื้นที่ที่เต็มไปด้วยสงคราม ส่วนพอลลา แคสสิก ซึ่งสวมผ้าคลุมศีรษะกล่าวว่า เธอและสามีได้รับข้อความจากบุตรของเธอระหว่างที่เขาถูกจับ “ลูกรัก เราหวังว่าลูกจะได้รับข้อความจากแม่และพ่อของลูก พวกเขาภาคภูมิใจในตัวลูกและงานที่ลูกทำเพื่อนำเอาความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมมาให้ชาวซีเรีย”

ในวันที่ 5 ตุลาคม ค.ศ. 2014 สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ได้แสดงความแปลกใจ หลังจากโจ ไบเดน รองประธานาธิบดีสหรัฐฯ กล่าวว่า รัฐแถบอ่าวได้ติดอาวุธและช่วยเหลือทางการเงินแก่นักญihadในซีเรียร่วมกับมหาอำนาจในภูมิภาคอื่นๆ ต่อมาสำนักงานของรองประธานาธิบดีกล่าวว่านายไบเดนได้ขอโทษทางโทรศัพท์ด้วยการโทรไปหานายเออร์ดูดกัน (Erdogan) ผู้นำของตุรกี

